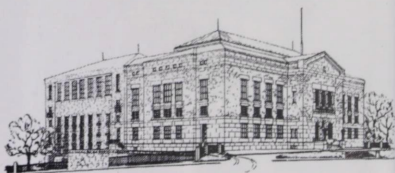

N.A. c 8809.
A

Ex Libris

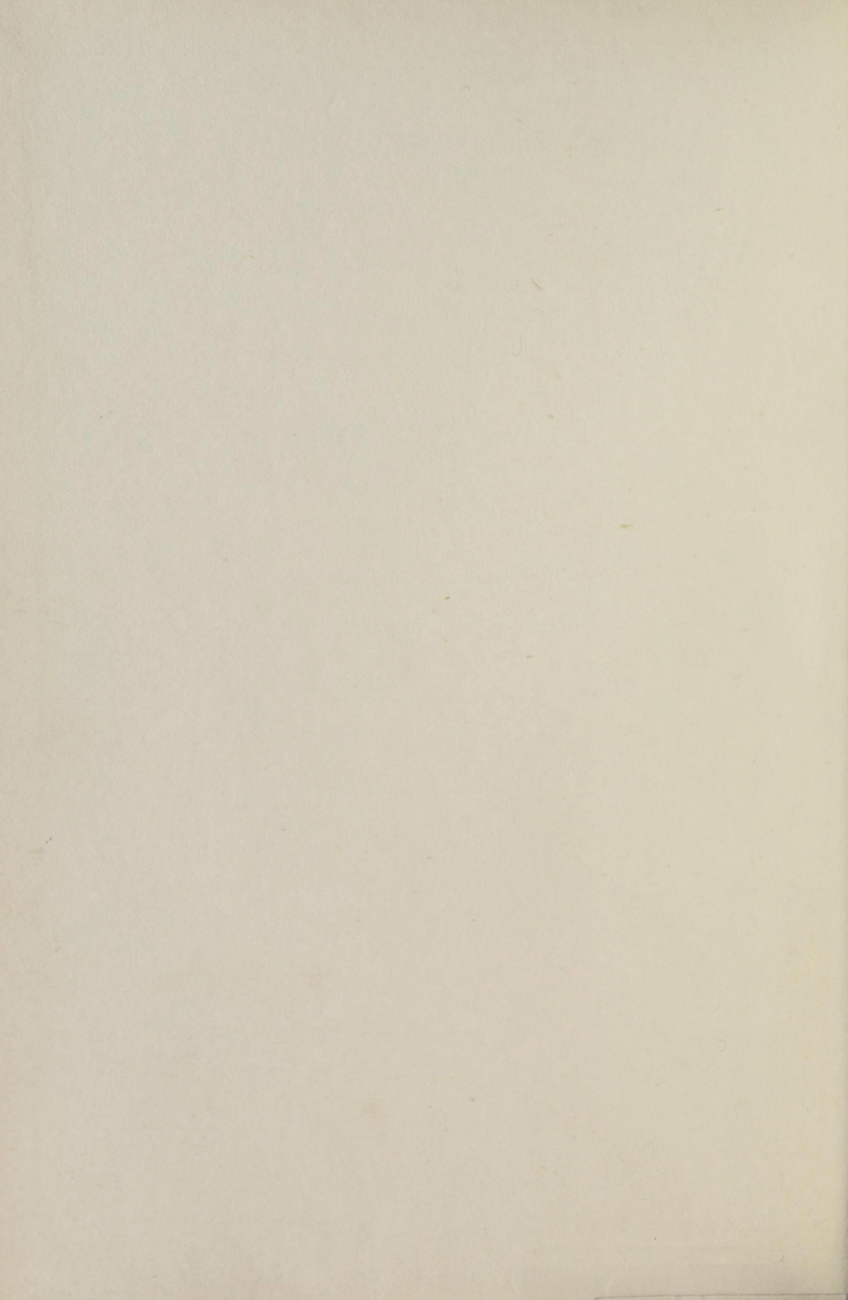

Nasjonalbiblioteket

87GA65639

MUNKEGÅRDS-
DØTTRENE

KATHRINE LIE

MUNKEGÅRDSDØTTRENE

GYLDENDAL NORSK FORLAG

OSLO · MCMXXXI

19 31

COPYRIGHT 1931
BY GYLDENDAL NORSK FORLAG
FJERDE TUSEN
PRINTED IN NORWAY
CENTRALTRYKKERIET
OSLO

I

Munkegården lå ved elven et kvarters vei fra jernbanen, når én brukte bil, ellers var det langt å gå. Omkring stasjonen var det ikke mange huser, men næste stoppested var Holtet stasjon, «byen» som den kaltes. By var det nu ikke, men der fantes flere butikker, apotek, ja endog høiere skole, så den kunde nok alltid forsvare sitt navn. Når man på Munkegården snakket om byen, mente man bestandig selve hovedstaden, som lå 3 timers reise fra Holtet, men bygdens egne folk var vel fornøid med den by, Holtet var for dem.

På Munkegården bodde Jess Munk med sine fire døtre og den ene sønnen. Jess Munk var kjent for sin hissighet, men det var ikke å undres over heller. Først var det nu vanskelig å ha med tømmer å gjøre i slike vanskelige tider. Selve saken, som han eide et stykke nedenfor gården, var det nok ikke stor inntekt av, og dernæst var det ikke underlig om mannen blev så utålmodig at han forløp sig av og til, for neimen om det var så lett for ham med de fire gælnе jentungene og så dertil den sønnen, Ove, som var så vek og slapp

og ikke noget tak i. Nei, Vårherre hadde ikke stelt det riktig her. Ove skulde vært pike han og de fire døtrene gutter, det hadde jamen vært likere. Og så det at konen skulde gå bort og dø og overlate til ham å opdrage de uregjerlige jentungene. Nei, det var sannelig ikke rart om han av og til lot sitt hissige sinn løpe av med sig. Hadde han bare vært så fornuftig å gå bort og gifte sig med en dame med ben i nesen, så hun hadde kunnet tumle de pikebarna, men se så fornuftig var han ikke. En lang tid hadde bygdefolket trodd at det skulde blitt til giftermål mellom ham og preste-gårdsfrøkenen, for hun hadde tatt sig av barna, men det blev ikke til noget og nu var bygden holdt op med å interessere sig for det.

Sønnen, Ove, hadde Munk sendt på landbruks-skole, men tro om det nyttet stort. Det kom aldri til å bli nogen flink landmann ut av den gutten. Det eneste han brød sig om var å spille og der var han flittig nok, men det kom ikke nogen penger ut av å sitte ved et piano, og Jess Munk var glad i penger.

Anne-Sofie, den eldste av døtrene, var vel den beste av de fire, hvis én da overhodet kunde si at nogen av dem var bra. Hun var 22 år, høi, tynn og lys som moren og skulde likesom ta sig av huset, men alle visste at det var gamle Lotta som sørget for at det overhodet kom mat på bordet på Munkegården. Ellen, nummer to, var den pene-ste av dem, forresten var de pene allesammen, hvis

de bare hadde vært litt mer velstelte, pleide stasjonsmesterens frue å si. Så kom Ove og så Ingeborg. Hun skulde nu lært litt mer folkeskikk, for hun gikk på skole inne i byen og leste til artium, men det var nettopp hun som alltid red på usadelte hester og mest holdt til blandt gårdens folk. Tinny eller Marthine som hun egentlig het, var den yngste. Hun var Munk opad dage, liten og rund med brune øine og hadde til og med arvet hans hissighet.

Hørte én dur og støi, så kunde en være sikker på at det var Munkegårdsdøttrene som kom durennde i den gamle Forden sin og til og med var det Tinny som satt ved rattet og kjørte og det hadde hun nu ikke lov til, for hun var ikke mer enn 16 år. Selve lensmannen hadde ofte møtt henne, men han hadde aldri sagt noget og da fikk vel andre ti stille. Men forargerlig var det at det skulde gjøres forskjell på dem fra Munkegården og andre av bygdens folk.

Da det ryktes i høst at Ellen skulde inn til Munks søster, den pene fru direktør Meinhardt, og være der i et halvt år, så virket det formelig som en lettelse. Endelig blev det vel litt folkeskikk på en av disse forfløine søstrene, for fru Meinhardt var ikke av dem som tålte at unge mennesker opførte sig akkurat som de vilde.

Idag skulde Ellen komme tilbake og bygden var spent. Sy-Syvertsen hadde spredt ryktet ut, for hun hadde vært oppe på gården med lakener,

hun hadde eggevendt og lappet, og Lotta hadde fortalt at idag ventet de Ellen.

Sy=Syvertsen holdt øie med veien og kikket ut av vinduet hun bestandig satt ved og hvor hun hadde så god kontroll med alt som foregikk. Mon om hun nu ikke snart fikk høre duringen til Munkegårdsforden? Jamen vilde hun ta sig en tur bort på stasjonen og se om det ikke var blitt litt mer skikk på Ellen. Det blev iallfall noget rart å se, når Munkegårdsdøtrene troppet op, noget var det alltid. Enten hadde en av dem hull på strømpen så store som femører eller som ifjor, da Tinny slett ingen strømper hadde på, men gikk med bare ben i sandaler. Da Sy=Syvertsen var innom kjøpmann Harstad iformiddag, hørte hun nettop at Harstaden mottok bestilling i telefonen på en hel del varer, som skulde sendes til Munkegården, og det betydde vel også at der var noget ekstra på ferde der oppe.

Hyss! Sy=Syvertsen slapp blusen til smed Hansens datter. Var ikke det hakkingen på den gamle fordbilen? Jo så min santen, der strøk den forbi så sølen skvatt helt op på vinduet hennes. Tinny ved rattet som vanlig og de to andre søstre inni. Sy=Syvertsen fikk travelt. Hun kunde alltid slå av en prat med kiosk=Maja, dersom hun skulde være for tidlig ute.

Det var nok flere enn Sy=Syvertsen som var ute i samme ærend. Kiosk=Maja var allerede optatt av to stykker, som stod og hang ved kiosken, og

postfrøkenen stod der ferdig til å ta mot sekken. Hun pleide ellers aldri være ute i så god tid. Borte på benken satt kjøpmann Harstads datter sammen med gartner Svensens Marie, og lengere borte stod noen unge gutter og pratet med telegrafisten. Det var de samme som møtte frem som ellers, når det var noget usedvanlig på ferde.

Anne-Sofie, Ingeborg og Tinny stod der så spent og ventet. Hvorledes vilde vel Ellen være? Brevene hennes hadde vært så fulle av alle de nye rare ting hun hadde sett og oplevd. Bare nu ikke tante Augusta hadde fått gjort henne fin og snobbet.

— Gid, hvor vi skal snakke dere, sa Ingeborg.

— Ja, dere lover ikke å snakke for morsomt i bilen, men vente til vi kommer hjem, sa Tinny. Der er toget!

Tinny fløi avsted.

— Her! ropte hun. De andre to styrtet efter.

Det blev som en forventningsfull stillhet over hele den lille stasjon, da en ung, slank gråklædd dame hoppet ned av stiggjerdet.

— Bevare mig vel! Det var Tinny som pustet sin forbauselse ut.

— Goddag! Goddag alle tre. Nei, noget så morsomt som å se dere igjen.

Anne Sofie og Ingeborg stod der stumme. Var denne fine elegante damen virkelig Ellen? I et nu fløi øinene avsted på undersøkelse. Fin tvers igjennem! Lysegrå kåpe, lysegrå silkestrømper og

sko, ja til og med lysegrå hansker. Tenk hansker!

— Jøss så fin og fornem du ser ut, sa Tinny og tok den lille håndkofferten fra Ellen.

— Jeg har to store koffertene i bagasjen, sa Ellen.

— De får vi ikke plass til i bilen. Vi får sende Martin ned etter dem siden. Tenk to koffertene. Hva har du i dem?

— Klær vel.

— Så dere, hvor de glodde. Kiosk-Majas hode var langt utenfor gluggen hennes, og Sy-Syvertsens øine stod på stilker, lo Anne-Sofie, da bilen svingte ut fra stasjonen.

— Har du hatt det morsomt, Ellen? Bare morsomt, eller var tante Augusta ekkel? Det var Ingeborg som spurte,

— Dere har lovet ikke å snakke før vi kommer hjem, ellers ender vi i grøften, ropte Tinny.

— Nei, så uvørent du kjører, Tinny. Du må kjøre forsiktigere, kom det fra Ellen.

— Er du blitt slik? Du er da vel ikke blitt feig. Anne-Sofie så forbauset på søsteren. Du vet da, Tinny kjører sikkert nok.

Tinny holdt med et rykk stille foran landhandleren og i et nu var hun ute av vognen og inne i butikken.

— Gi mig for 50 øre i kamfer, Harstad, sa hun, men gir du mig mye, så skal jeg fortelle dig no' rart.

Kjøpmannen lo og fylte på kremmerhuset.

— Er frøken Ellen kommet hjem nu? spurte han interessert.

— Ja, og vet du, hun har så meget tøy med sig at vi må sende ekstrahest ned til stasjonen efter det, sa Tinny og puttet kremmerhuset i lommen.

— Jeg kjøpte bare kamfer til i kveld, når vi har lagt oss, sa hun forklarende til de andre, idet hun igjen satte bilen i gang.

Det bar avsted i susende fart bortover landeveien over elvebroen, og da broen var høi på midten, følte det som var de i sjøgang, da de kjørte nedover igjen. De lo og skrek, og bilen suste bakken op til Munkegården og inn gjennom den hvite port og holdt foran huset.

— Hvor morsomt å være hjemme igjen. Ellen fløi trappen op og de andre efter.

— Vent med å snakke! ropte Tinny, idet hun kjørte bilen ned i gården.

— Gid, så rart her er, sa Ellen, hun blev stående og se sig om.

— Rart! Anne-Sofie så spørrende på henne.

— Du vet jeg er vant til tante Augustas lune overfylte stue, og her er likesom så — sånn mengde plass.

— Nå skal det bli herlig å få kaffe og vafler, sa Tinny, som var kommet tilbake.

Ellen så på spisestubordet. Du verden, så fattigslig det så ut.

En voksduk dekket bordet, og på den stod der fire par kopper, som ikke engang alle hadde make skål og kopp. Et stort berg av vafler tronet midt på bordet. Fløtemuggen var uten hank, og sukker-skålen fylt med ophugget kandissukker.

Anne-Sofie skjenket i koppene.

— Begynn da vel, sa Tinny utålmodig. Du får forsyne dig først idag forstår du, Ellen. Men du kan da ta 5 vafler med en gang — hele platen vel — det er da ikke no' å dele på.

— Jeg vet ikke om jeg orker så meget. Ellen forsøkte å dele platen.

Det blev likesom så rart og stille.

— Ellen er blitt tertete, tenkte Ingeborg.

— Hun er fin og skal ikke spise sig mett, tenkte Anne-Sofie, men Tinny var alt i ferd med å spise. Med munnen full av vafler, sa hun:

— Ja nu kan du gå løs med å fortelle, Ellen. Men du store min, tar du kandissukkeret op i kaffen! Det er jo derfor vi kjøper kandis, fordi det er så meget bedre å su' på enn det hvite klippesukkeret.

— Jeg har vennet mig til å ha sukkeret i kaffen. Ingen ordentlig velopdragne mennesker tar sukkeret i munnen når de drikker kaffe, svarte Ellen.

Anne-Sofie bare stirret.

Ingeborg sparket til Tinny, som da hun endelig hadde fått svelget sa:

— Ja men nu er du hjemme på Munkegården og ikke hos tante Augusta.

— Det er likeså godt jeg sier det jeg har å si med en gang, sa Ellen besluttsomt.

Ellen er forlovet! tenkte Anne-Sofie.

Ellen vil alt tilbake til tante og onkel, tenkte Ingeborg, men Tinny sa fort:

— Skynd dig da. Vi dør av spenning!

— Jo, ser dere, jeg forstår nu at vi ikke lever i omgivelser som passer til vår stand.

De andre bare satt og måpet.

— Tante Augusta sa det til mig, men litt efter litt forstod jeg at hun hadde rett, og med en gang jeg kom inn i huset så jeg hvor tomt og tarvelig her var. Dere må huske på at vi nu er fire unge damer og ikke lenger småpiker. Her er bra nok på Munkegården, men her er ikke hyggelig. Vi mangler den kvinnelige ånd, som må til for å skape et hyggelig hjem, og det mener jeg er vår skyld. Vi må ta oss av huset og se å få det penere her og gjøre det koseligere både for fars og for vår egen skyld.

Uff, dette var rent leit. Ellen snakket som var hun en gammel høitidelig dame.

— Neimen om jeg har tid til å gå i huset, sa Ingeborg. Jeg skal lese.

— Du gjør noget, du Ingeborg, men vi andre gjør jo ikke det gudsskapende grand dagen lang — —

— Jeg har kjørt ut fire lass møkk idag, jeg mor, sa Tinny forarget.

— Ja ja, så blir det altså bare Anne-Sofie og jeg selv igjen. Vi lar bare Lotta skalte og valte som hun vil, og derfor har vi ikke noget pent og hyggelig hjem. Det var ganske anderledes her, da mor levde.

— Det husker jeg ikke, kom det fort fra Tinny,

men jeg synes det er ordentlig lumpent at du kritiserer Munkegården slik.

— Hvorfor tror dere vi alltid har sagt det var så hyggelig på Holt, hos kaptein Borch, og i prestegården? spurte Ellen.

— Pytt, er det noget rart? I slike prestegårder er det alltid så pillent og stelt, sa Tinny.

— Der sier du nettop det som er grunnen. Der er nogen som gjør det pent og ordentlig og holder alt ved like.

Det blev ganske stille. Hver tenkte sitt.

Isch, at Ellen er blitt slik høitidelig, tenkte Tinny. Det er jo nettop det at alle kan gjøre akkurat som de vil her på Munkegården, som gjør at her er så koselig.

— Hvad er det du vil vi skal gjøre da? kom det fra Anne-Sofie.

— Lotta har tatt bort og pakket ned alt som skaper hygge. Vi har pene nok ting, se nu bare sølvtøiet, det ligger oppe i kisten på loftet, fordi hun ikke vil pusse det. Se på buffeten, ikke en ting på den, ikke engang en serviett — blank og bar. Praktisk kanskje, men neimen om det er hyggelig. Også det forferdelige at vi skal spise på voksdruk. Andre bruker hvite ordentlige duker, men vi, vi har det ikke engang om søndagene.

— Det er vel for å spare på vasken og på dukene, sa Anne-Sofie.

— Ja nettop, men vi behøver hverken å spare på vask, duker eller sølvtøi. Tenk nu bare på

stuen. Den bruker vi jo aldri. Den står der fullstendig overflødig og uhyggelig med de kjedelige varetrekkene. En stue er da til for å brukes.

— Men vi har da lillestuen, hvad skal vi med to stuer, og lillestuen er da koselig nok, sa Tinny.

— Synes du? Jeg synes den er svært uhyggelig. Det maltrakterte bordet med pinnestolene midt på gulvet, bokhyllen med de fillete bøkene og den gamle sofaen som er både skjev og skakk og lappet. Neimen om det er verdige omgivelser for fire unge damer. Det sa tante Augusta også, og dessuten sa hun at vi skyldte far å ta oss av huset. Far sitter jo alltid alene inne hos sig selv. Var her hyggeligere, så blev han vel inne her hos oss.

— Jamen når Borch er her, så har vi da duk på bordet, innvendte Tinny.

— Det skulde bare mangle at vi spiste på voksduk, også når her er fremmede. Hvor er far forresten?

— Han skulde i et møte, men kommer snart.

— Ja nu sier jeg dere at vi begynner alt i aften. Vi vil ha ren duk på bordet og noget godt å spise, ikke bare den evindelige teen og gjetosten, sa Ellen bestemt.

— Men hvad tror du Lotta sier?

— Jeg blåser i Lotta. Det er da ikke hun som har rett til å bestemme over alt her i huset. Ellen slo med nakken. Unge damer bør ha større fordringer til livet, sa tante Augusta, og vet dere, hvad hun lofte: Jo, at hun vilde komme hit til

sommeren, og var her blitt penere og hyggeligere, så skulde Anne-Sofie få komme inn på besøk til henne og siden Ingeborg og derefter Tinny. Hun vilde først se om mitt opphold hos henne hadde båret frukt, sa hun.

— Jeg betakker mig. Jeg vil ikke lære å bli fin, sa Tinny bestemt. Jeg synes vi har det bra som vi har det.

— Det er bare fordi du ikke vet hvordan andre har det, Tinny. Forresten har jeg med et brev fra henne til far, hvor hun skriver om alt dette.

— Far skal bli blid over den innblandingen, lo Anne-Sofie.

— Det er da hans egen søster. Han må da høre på henne, og dessuten har hun rett. Nu går jeg ut og snakker med Lotta.

— Var det ikke bedre, du sendte Tinny i vei. Du vet hun tåler mer av Tinny, foreslo Ingeborg.

— Nei, sa Ellen bestemt og reiste sig op og gikk ut i kjøkkenet.

De andre blev sittende og se på hverandre.

— Uff, hvor kjedelig dere, at Ellen er blitt forandret, sa Ingeborg.

— Det kommer av den usunde byluften, sa Tinny.

— Det kan nok være hun har rett, sa Anne-Sofie stille. Tenk bare på, hvordan det er på Holt. Der er jo ingen annen enn husholdersken som steller, og allikevel er der tusen ganger penere og hyggeligere enn her.

— Så kan du jo flytte dit op, når du synes det. Du vet da, han med glede tar imot dig, lo Tinny.

— Ti stille din ufordragelige unge. Anne-Sofie reiste sig. Vi må da høre, hvordan det går med Lotta.

— Ja dere skjønner vel det er forbi med plyst-ringa her på gården, sa Tinny og tok sig ennu en vaffel.

— Goddag Lotta, sa Ellen til den store tykke piken, som stod og knadde deig borte ved benken.

Lotta snudde sig.

— Velkommen hjem. Nei jøss, så fin du er, akkurat som du skulde i selskap.

— Du Lotta, jeg vil be dig om at du steller litt pent i stand til aftens. Ellen gikk rett på det med én gang. Vi vil ha en ren duk på bordet og noget godt å spise.

— Kommer her fremmede?

Motet sviktet alt.

— Jeg tror kanskje Borch kommer, sa Ellen fort. Forresten synes jeg vi kan ha hvit duk til hvert måltid. Ingen ordentlige folk spiser på voksduk. Du vet, jeg er blitt vant til å ha det så pent hos tante og onkel.

— Har dem skjemt dig bort nå. Ja jeg kunde tro det skulde komme no' gæli ut av slikt byophold. Du skal kanskje begynne med å kritisere stedet på gården her nu.

Lotta satte hendene i siden og snudde sig for-
arget mot Ellen.

— Jeg kritiserer ingenting. Jeg har bare bestemt mig til at vi vil ha det litt bedre og penere enn vi har hatt det hitinntil. Har du noget godt som vi kan ha til aftens?

— Vi har det i huset som vi pleier å ha. Gryn og smør og mel og brød. Hun snudde sig og tok fatt på deigen igjen. Det var godt å ha noget å la sin forargelse gå ut over.

— Ja men har du ikke noget som kunde passe til en liten varm aftensrett?

— Skal du spise varm mat til kvelds også nu. Nei jeg har ikke det.

— Skinke og egg har du da.

— Tror du vi skjærer hull på skinken, før gauken har galt? Å nei, mor, det er næsten en måned til det.

Anne-Sofie kom ut i kjøkkenet. Hun så straks at Lotta var sint.

— Ellen mener bare at vi bør se å gjøre det litt hyggeligere for far, sa hun.

Lotta snudde sig fort.

— Har Munk klaget?

— Nei da, ingen har klaget, sa Anne-Sofie fort.

— Jeg tar ikke mot ordre uten fra Munk selv. Dere tenker visst ikke på, dere, at dersom vi skal ha slik stas hver evige dag, så koster det penger.

— Vi har råd til det, sa Ellen.

— Si det til far din du og hør så hvad han svarer. Munk er fornøid som vi har det han, og da kan saktens dere småjenter også være det, vet

jeg. Dermed gav Lotta sig i vei med deigen igjen.

— Anne-Sofie og jeg dekker bordet, så steker du iallfall nogen egg til aftens, sa Ellen, idet hun og Anne-Sofie skyndte sig å forsvinne, før Lotta hadde fått tid til å komme med innvendinger.

Ellen så på bordet, da de var ferdig med å dekke. Flott, enn si festlig, var det ikke, men duken var da bedre enn den gamle blå slitte voksduken, ennskjønt den hadde ligget siden kaptein Borch sist hadde vært gjest hos dem. Hun torde ikke be Lotta om nogen ny. Nå, det skulde ikke vare lenge, før det blev mer skikk på alt sammen her på Munkegården. Bare far hadde fått lest tante Augustas brev så — —

— Nu kommer vognen med far! Tinny stakk hodet inn av døren, og alle de fire unge pikene skyndte sig ut for å ta imot ham.

II

De fire søstrene lå på Blåsalen. Tinny var kommet frem med kremmerhuset med kamfersukkeret, som hun likelig hadde fordelt mellom dem. Heldigvis var Ellen ikke blitt så fin at hun forsmådde det. Hun tok sin del som de andre og la det på bordet ved siden av sengen. Nu nød de sukkertøiet, mens Ellen fortalte om sitt opphold inne i byen.

Hun hadde ikke nevnt et ord om sine mange nye planer til faren, og ikke hadde han lagt merke til at bordet var anderledes enn ellers, men eggene likte han og undret sig over Lotta som hadde tatt spanderbuksene på.

Da de hadde sagt godnatt til ham om kvelden, sa Ellen:

— Det er sant, far, jeg har et brev til dig fra tante Augusta, og så trakk hun brevet frem av posen sin, hvorpå de alle fire fløi på dør som «et olja lyn», som Tinny uttrykte det.

Nu lå de hver i sin seng og undret på hvad vel faren tenkte om brevet.

— Godt han har natten til å sove bort sinnet sitt i, sa Ingeborg, for sint blir han.

— Tante Augusta sa at hun vilde skrive at vi måtte ha en pike til. Hun skulde være stuepike, men vi skulde hjelpe til og gå i huset hver vår uke, sa Ellen.

— Stakkars den piken som skal være under Lotta. Forresten finner hun sig aldri i det. Men vet du Ellen, at vi har fått en landbrukselev her på gården, sa Anne-Sofie.

— Og han svermer for Anne-Sofie, og hun er rørt og betatt, sa Ingeborg. Han bærer det poetiske navn Græsvold.

— Når Anne-Sofie sitter på fanget hans, kan hun med rette si hun sitter på gressvollen, lo Tinny. Sommer og vinter har hun gressvoll, det er sannelig ikke alle som har det — å er du gal! —

Det kom susende en sko bort på Tinny fra Anne-Sofies seng.

— La bare de små more sig, du Anne-Sofie, sa Ellen trøstende. Men hvordan lever kapteinen? Han er vel sjalu på den landbrukseleven?

— Borch aner ikke noget, han. Han bare venter tålmodig på at Anne-Sofie skal gi sig, og det gjør hun nok også med tiden, kom det fra Ingeborgs seng.

— Aldri i livet gjør jeg det. Anne-Sofie satte sig op i sengen for å velge det største sukkertøiet. Han er jo så gammel at han næsten kunde være min far.

— Tøv, sa Ellen. 14 år eldre — er det noget. Onkel Meinhardt er 20 år eldre enn tante Augusta.

— Derfor er hun vel blitt så kjedelig og fornuftig, sa Anne-Sofie, og det kunde ikke Ellen svare noget på, men efter en liten stund sa hun:

— Jamen tenk, Anne-Sofie, å bli kone på en slik liten Græsvold-gård og så bli frue på Holt hos Borch det er da himmelvid forskjell.

— På Græsvold måtte du være den som stod først op om morgenen for å fyre på ovnen og melke kuene. Hvordan tror du, du vilde like det, du som er så glad i å ligge lenge. Tinny kniste.

— Nu sier jeg dere at holder dere ikke op med å erte mig, så legger jeg mig til å sove, så kan dere ha det så godt.

— Nei, vet du hvad, Anne-Sofie, den første aften Ellen er hjemme. Vi skal ikke si et ord mer hverken om kapteinen, Græsvold eller om kontoristen på sagen.

— Kontoristen på sagen! utbrøt Ellen. Ham har jeg ikke hørt et ord om. Hvad er det med ham?

Det lød en høi snorken fra Anne-Sofies seng. Tinny reiste sig op på albuen.

— Dere, jeg undres på, hvad far tenker nu —

— Blid er han ikke, det kan dere stole på, sa Ingeborg.

— Bare han ikke nekter plent å la Anne-Sofie reise inn til tante til høsten. Ellen satte sig op i sengen med armene om knærne og så bort på Anne-Sofie, mens hun blunket til de andre. Snorkingen ophørte. Det som var det gale, mente tante, var at ingen av oss uten Ingeborg lærer

noget. Far følger ikke med tiden, sa hun. Alle unge piker lærer nu noget, så de kan forsørge sig selv, bare ikke vi. Hvad vilde du gjøre, hvis du kunde velge, Tinny?

— Jeg vilde styre gården her. Bli på Munkegården hele mitt liv. Jeg har ikke spor lyst på byen. Ikke til å gå på skole heller. Det jeg skal lære, kan jeg lære her.

— Å gid, du vet ikke hvor morsomt det er i byen. Enn du, Ingeborg?

— Jeg vil bli doktor, jeg. Doktor på landet. Tenk å kjøre omkring å gjøre folk friske. Nå kommer doktoren snart, vilde de si og skynde sig å gjøre pent i stand og bytte rent på sengen og henge rene håndklær op, og så vil de bli ordentlig spent på hvad jeg vilde si.

— Ja, men tenk på alle de gamle skitne kjerringene og mennene og alle de ekle sykdommene. Det måtte da ikke være morsomt, og dessuten er det ikke sikkert alle vilde bli friske. Nei, takke mig til for å stille med jorden da, sa Tinny bestemt.

— Selvfølgelig måtte noen dø av og til. Jeg skulde være så streng og bestemt. Op med vinduene skulde jeg si til smedkona, og drikker du 17 kopper kaffe hver dag, dør du innen måneden er omme. Det skulde bli spetakkel det. Ingeborg lo.

— Jeg tror ikke nettop du blev nogen avholdt doktor. Men du da, Anne-Sofie, hvad vilde du gjøre?

Anne-Sofie glemte rent at hun skulde sove.

— Jeg vet ikke jeg. Helst vilde jeg være rik og ha mange pene kjoler. Men slite og arbeide hadde jeg da sannelig ikke lyst til. Men du da, Ellen?

— Jeg skal si dig, Anne-Sofie, at du og jeg må gifte oss vi. Vi passer ikke til noget annet. Vi kan ikke nu, når vi er 22 og 21 år, begynne å lære noget og sitte på skolebenken, nei tusen takk, derfor skal du holde på kapteinen.

— Begynner nu du også på det. Traff du ikke nogen inne i byen, som du likte bedre enn de andre?

— Nei, sa Ellen fort og puttet sig ned i sengen. Nå vil vi sove, dere, klokken er over 12.

— — —

Da Jess Munk kom inn til frokosten klokken åtte næste morgen, blev han svært forbauset over å se sine tre døttre alt sitte der. Ingeborg reiste med melkeskyssen til stasjonen hver morgen for å ta toget inn til skolen. De andre pleide aldri være så tidlig oppe. Han spiste alltid sin frokost alene og døttrene kom så, når det passet dem. Men idag satt de der så pent og ventet på ham.

— Kjære, er dere så tidlig på ferde, sa Munk forundret og satte sig.

— Tante Augusta holdt et langt foredrag for mig om at vi ikke stelte godt nok for dig, sa Ellen. Det var best å gripe tyren ved hornene.

— Jeg synes hun kunde passe sine egne saker.

Hun behøver ikke å blande sig inn i våre forhold, kom det iltert.

— Hun har rett i meget av det hun sa, kom det rolig fra Ellen. De to andre søstrene så beundrende på henne. At du torde! Når du har fire voksne døttre i huset, har du lov til å fordre mere hygge om dig, la hun til.

— Hygge! Har vi ikke den hygge som vi trenger?

— Jo, men det er sant at vi kunde ha det penere om oss. Vi har jo så mange pene ting, men Lotta har gjemt dem bort for lettvinthets skyld. Kan vi ikke få lov å ta dem frem, far, når vi lover selv å holde dem i orden?

— Jo for mig gjerne. Munk satte den tomme havregrøtstallerken fra sig og Anne-Sofie skyndte sig å skjenke kaffe til ham. Kan det hjelpe på hyggen, så vær så god.

— Men så må du si et ord til Lotta, for hun vil ikke la oss få lov å gjøre som vi vil.

Tinny løftet melkeglasset til munnen. Det var ikke fritt for at hun skalv på hånden. Du verden så modig Ellen var!

— Jaså du! Har Lotta alt protestert. Munk lo.

— Hun blev sint for de eggene igår. De hadde jeg sagt hun skulde steke. Jeg tar ikke mot ordre av andre enn Munk selv, sa hun, men hun stekte nu eggene likevel.

— Dere får ikke gjøre det for broket for henne. Husk på at Lotta er gammel og at hun er gull verd.

Vi kunde ikke greie oss, hadde vi ikke henne.

— Tro det.

— Du mener da ikke at vi skal la Lotta reise fra Munkegården? Faren så forferdet på henne.

— Nei, det gjør jeg ikke. Men hun må nu forstå at både Anne-Sofie og jeg vil ha mer å si her hjemme. Hun må rette sig efter oss og ikke vi efter henne, slik som vi har gjort hittil. Vi er voksne nu, far, og vil ikke kommanderes av Lotta. Vi vil ha lov til å gjøre forandringer her hjemme uten å behøve å slåss med henne. Vi vil ha bedre mat, ikke alltid den evige salte fisken, grøten og det kokte kjøttet. Du får gi henne litt mer penger, så det blir rummeligere for henne. Jeg har nu sett hvordan andre lever, og vi har da råd til å leve bedre, far?

— Hm, det koster å få 5 barn frem i våre tider.

— Tante Augusta sa, at du hadde fler penger enn hun og onkel, sa Ellen og så bent på ham.

— Det var visst ikke heldig det opholdet ditt inne i byen. Du har lært å bli fordringsfull, later det til. Munk reiste sig fra bordet.

Ellen gikk bort til ham og la armene om halsen på ham. Hun var like høi som faren.

— Vær nu snild, far. Gå ut og si til Lotta at du har gitt oss lov til å forandre her og at hun skal levere ut nøklene og høre på hvad vi sier.

— Jeg tror du er livende redd for Lotta jeg, far. Tinny så med et smil op på faren. Vil du at jeg skal bli med dig og hjelpe dig?

— For no' tøv, barn. Munk var alt på vei mot døren, da han stanset. Men betingelsen er at dere ikke skaffer henne mer å gjøre, sa han.

— Tvertimot, vi vil jo nettop få lov å hjelpe henne, sa Ellen.

— Det skal ikke bli det grand mer for henne. Vi skal ta hver vår uke, Ellen og jeg. Anne-Sofie begynte å rydde sammen på bordet.

Munk gikk fort ut.

— Tenk at far gav sig så fort og uten å bli verst sinna! Tinny tok sig ennu et halvt stykke smørbrød.

— Hysh da! La oss høre, hvad de sier.

De så alle spent mot døren, men de kunde ikke høre hvad som blev sagt, bare lyden av farens stemme.

— Det er nok tante Augustas brev som har virket, hvisket Anne-Sofie, også at du var så bestemt, Ellen. Gid, så flink du var!

— Engang får en da begynne å bli voksen, sa Ellen overlegent.

— Der går far ut kjøkkenveien. Han kommer ikke inn her, sa Tinny og så ut av vinduet.

Døren gikk op og Lotta kom inn. Hun smelte nøkleknippet i bordet og sa sint:

— Her er nøklene, men jeg sier at jeg vil ikke ha no' med det å gjøre, dersomatte noen av de fine, dyre sakene, som dere nu drar frem, blir borte. Dere får passe på dem selv. Nå har jeg tatt vare på dem i fjorten år, og det er ikke kommet bort en eneste liten tingen, men nå har jeg

sagt fra, og det blir ikke min skyld, blir det noget borte. Nøklen til matboden gir jeg ikke fra mig så lenge jeg er her.

Dermed forsvant hun ut på kjøkkenet igjen.

De blev sittende og se på hverandre, så brast de ut i latter alle tre.

— Hysh, er dere gale. Hører hun oss, blir hun rasende.

— Vi er likesom erobrere, sa Ellen, vi trenger inn i fremmed land. Nu har vi tatt den første post. Det gjelder om å holde ut, så vinner vi det hele til slutt.

— Det gikk jo forholdsvis smertefritt, sukket Anne-Sofie lettet.

— Vær ikke så sikker på det. Lotta er langsint hun, svarte Tinny. Hun mente nok noget med det siste hun sa — «så lenge jeg er her».

— Å gid det bare var så vel, det blir ikke ordentlig stell, så lenge hun er her. Tenk bare på andre, de blir vartet op ved bordet. Før du kunde få Lotta til det, tror jeg hun sprakk.

— Så fine behøver vi da ikke å bli. Du skulde huske på Ellen, hvor trofast hun har vært mot oss alle disse årene. Jeg for min del vilde ikke synes Munkegården var den samme, hvis ikke Lotta var her, sa Tinny og så bebreidende på sin søster.

— Du er nu engang gullklumpen, du Tinny. Bare hun ikke alltid var så sinna. Anne-Sofie sukket.

— En kan da mene det godt, selv om man er barsk, sa Tinny.

— — —

Det blev en travel formiddag. Ellen dirigerte, og de andre adlød blindt.

— Vi begynner med stuen. Tinny og jeg tar av de stygge varetrekkene. Du tørker støv og setter blomster i alle blomsterglassene, Anne-Sofie. Gulvteppene får vi vel la være å legge på, siden det er sommer.

— Blomsterglass ja, sa Anne-Sofie, men her er jo ikke et eneste glass.

— De må være pakket bort. Og op på loftet sprang de alle tre.

— Nei se her, ropte Ellen og drog frem et bord. Dette slår vi filt på og bruker det til skrivebord, så kan Ingeborg sitte der og lese leksene sine. Dere, vi lager Lillestuen om til bibliotek. Vi får Martin til å slå op lave hyller og så maler vi dem.

— Jamen bøker da Ellen, hvor får vi dem fra.

Å det greier sig nok. Vi tar nogen fra fars værelse. Ellen var begynt å undersøke den store kisten, hvor sølvtøiet lå.

— Jeg visste neimen ikke at vi hadde så mange ting, sa Tinny og drog frem et sølvbrett.

— Jamen dette er da ikke no' pent.

— Vent du til vi får pusset det.

De bar ned alt det de syntes de kunde ha bruk for og snart stod hele spisestubordet fullt.

— Tinny, ta bilen og kjør efter noget som vi

kan pusse med, det er ikke verdt å be Lotta om noget.

Tinny var villig og durte snart avsted. Imens gjorde de andre stuen i stand.

Lotta kunde ikke dy sig. Hun måtte inn å se hvad de holdt på med. Hun blev stående og stirre på spisestubordet.

— Ja, var det ikke det jeg kunde tenke, dra frem og urødde, sette stua på taket, det kan de. Neimen hvad gjør dere med bestestua! Vi skal da ikke ha fremmede nu, vet jeg.

— Nei, men vi vil kunne bruke alle værelsene i huset. Vi vil ikke ha slik en død stue stående midt i huset, svarte Ellen. Her skal bli orden nu.

— Sa du orden! Jeg skal love for det blir orden ja. Lotta marsjerte forarget ut.

— Jeg finner mig ikke i det, Anne-Sofie. Ved blir hun slik, erklærer jeg henne åpen krig, og da skal vi se, hvem som går av med seieren.

Anne-Sofie så beundrende på sin bestemte søster. Å, den som var så modig og sikker og visste så godt hvad man vilde.

— — —

Ingeborg blev imponert, da hun kom hjem fra skolen. Vel hadde Tinny berettet utførlig i bilen, mens de kjørte, om alt det de hadde flyttet ned, men jamen var det festligere og penere enn hun hadde tenkt sig det. Det blanke sølvtøiet speilet sig i buffetens mørke bjerketresplate. Bordet var

pent dekket med blomster og sølvopsatsen til pepper og salt midt på den hvite duk. På det lille tebord ved vinduet skinte balansekjelen og teboks, sukkerkopp og fløtemugge om kapp. Ja her så riktignok pent ut. Inne i stuen lyste de gamle mahognimøblene med det røde trekk. Det stod blomster overalt, og mors lille sybord ved vinduet så ut som om det alltid hadde stått der og ikke i alle disse årene hadde vært pakket bort oppe på loftet. Hun måtte sette sig efter tur i alle stolene for å se, hvordan stuen tok sig ut fra alle kanter.

— Det er akkurat som om vi skulde ha stort selskap, forresten har her aldri vært så pent før, sa hun fornøiet og dumpet ned i den store stolen ved siden av porselensovnene. Skal vi virkelig ha det slik hver dag?

Ellen nikket høitidelig.

De satt alle fire spent og forventningsfulle inne i stuen. Det kjentes jo ennu litt fremmed og underlig ut å sitte her slik til hverdags, hvor de bare pleide å få komme når det skulde være fest i huset. Siste gang stuen var blitt brukt, var ved Tinnys konfirmasjon.

Nu gjaldt det om hvad vel far vilde si.

— Sitter dere her! Munk stanset forundret i døren. Hvorfor er dere her?

— Vi vil gjerne ha et hyggelig sted å opholde oss i, vi også, kom det fra Ellen.

— Men dere har jo Lillestuen for dere selv.

— Den er så mørk og trist og dessuten trenger Ingeborg den for sig selv, når hun skal lese.

— Nå — ja —

Munk skottet til Lotta, da hun kom inn med maten. Han så med en gang at humøret stod på storm. Hun hadde et tørklæ bundet om hodet og det var alltid et sikkert tegn på at hun var sint.

— De tar makten fra oss to nu, Lotta, alle disse lange pikebarna, sa han og lo. Best å forsøke på å ta det med en spøk.

— Dem skulde nå ikke få lov å gjøre akkurat å dem vilde, sa Lotta mutt. Det ern'te godt å vite hvad dem finner på neste gang.

Alle fikk så underlig travelt med hvert sitt, bare Ellen fulgte Lotta med sinte øine helt til hun gikk ut.

— Det neste vi finner på, sa hun og så like på faren, er at vi vil ha en blid pen pike med sort kjole og hvitt forklæ som byr maten rundt, og ikke en gammel rasende furie i blåforklæ.

— Herregud barn, finn nu ikke på mer. Dette kan da være evig nok til å begynne med.

Efter middagen vilde Munk som vanlig trekke sig tilbake til sofaen på sitt kontor.

— Far, sa Ellen, nu inviterer vi dig høitidelig til en hyggelig kaffestund her inne i stuen. Når du har drukket kaffe, kan du få lov å gå og legge dig. Se her, vedblev hun, her i denne gode sto

len skal du sitte, den skal være din bestemte plass. Hun pekte på stolen ved siden av ovnen. Nu kommer Anne-Sofie straks med kaffen.

Munk satte sig og tenkte med vemod og lengsel på sofaen og avisen.

— Men kjære dere barn, dette er jo som om her skulde være selskap. Han så på sølvbrettet, som Anne-Sofie kom med.

— Hvorfor skal vi ikke ha det pent fordi det bare er oss? Det gjelder sannelig mer å ha det pent og hyggelig til hverdags. Ellen skjenket kaffen. Idag får dere dessverre bare landhandlerkaker, men snart skal Anne-Sofie og jeg traktere med hjemmebakte.

Anne-Sofie sa ikke et mukk. Hun hadde aldri bakt en kake i hele sitt liv, men det gikk jo ikke an å protestere like over for Ellen.

— En vender sig forhåpentlig til dette også, sa Munk med et sukk. Men røke kan jeg vel få lov til her i denne stasen.

— Selvfølgelig, lo Ellen. Tinny, skaff fyrstikker.

— Ja nu går jeg, sa Munk og reiste sig. Han hadde drukket kaffen i en utrolig fart. Middagsluren får dere mig ikke til å gi slipp på, selv om tante Augusta eller onkel Meinhardt sier det er aldri så simpelt —

— Det er det ingen som tenker på, far, sa Ellen blidt.

— Det er den annen seier vi har vunnet, men

vi skal nok vinne flere, sa Ellen, da han var gått. Tinny, du må la noen kaker være igjen til Lotta.

— Aldri i livet trodde jeg dette skulde gått så fredelig av, sa Tinny med munnen full av kaker, men jeg for min part synes nu kandis er bedre til kaffen enn dette fine hvite klippede sukkeret.

III

Jess Munk stod i sitt kontor og så ut på gårdsplassen. Der stod Anne-Sofie og fjaset med den unge landbrukseleven. Hva*d* i all verden kunde hun ha å snakke med ham om? Hun var på vei til hønehuset, for hun hadde et spann med korn i hånden. De stakkars dyrene skulde naturligvis vente til hun hadde tøiset sig ferdig!

Idag skulde Ove komme hjem efter endt eksamen. At den gutten ikke kunde spandere et telegram. Han måtte da vite at hans far var spent på utfallet.

Han husket at slik hadde han stått og ventet den dagen Ove blev født. Hvor glad var han ikke blitt, da det blev meldt ham at endelig hadde han fått en sønn. Den sønnen hadde han ventet på med lengsel, men eftersom han vokste op blev han en skuffelse. Han var ingen Munk. Han var vek og svakelig, lignet avgjort både i utseende og indre på moren og hennes familie, fra hvem han også hadde arvet den forbannede hang til musikken. Men nu skulde det være slutt med det. Møkkgrepet og spaden skulde han bruke de fine hvite fingrene sine til. Han skulde låse flygelet, så det blev slutt med den spillingen. Luft

og sol og legemlig arbeide måtte da kunne gjøre gutten til et ordentlig mannfolk, for neimen om det var arbeide for en voksen kar å sitte og slite på de tagentene.

— Anne-Sofie! ropte han sint og slo op vinduet, se nu til og kom dig avsted!

Stå der og sludre og tøise og hindre mannen i å gjøre sitt arbeide. Slike jentunger eide ikke fornuftige tanker i hodet. Hun og Ove lignet hverandre. De tre andre var mer av Munkeslekten, især Tinny, hun var det tak i. Tinny skulde vært gutt hun.

Anne-Sofie kom tilbake over gårdsplassen. Hun skottet redd op til vinduet.

— Si til Ove at jeg venter ham op hit, straks han kommer, ropte Munk.

Anne-Sofie forsvant som en pil inn av kjøkken-døren.

Tinny var kjørt avsted for å hente Ove. Pus-sig med den jentungen, Ove hadde hun tatt under sin beskyttelse helt fra de var små, og nåde den som bare våget å pirke på ham, straks var Tinny der og tok ham i forsvar. Nå ja, det var jo godt at søskende holdt sammen og var glad i hverandre, men det hadde vært naturligere om det hadde vært omvendt, at den eldre hadde beskyttet den yngre, men Tinny behøvde ingen beskyttelse, hun greide sig selv.

— — —

Det banket forsiktig på døren og Ove trådte

inn, fulgt av Tinny. Han var høi og lys med et lite fint hode og blå øine — sin mor op ad dage, tenkte Munk.

— Nå er du der! Hvordan greide du så eksamen?

— Ikke svært godt.

Mun blev mørkerød.

— Kunde tenke det ja, blåste han forarget. Strøk du i noget fag? Snakk ut da, gutt. Han vendte sig spent mot sønnen.

— Nei ikke i noget spesielt, kom det lavt.

— Men da greide du dig altså.

— Nei, jeg strøk i sum, kom det sakte.

— I sum! Munk reiste sig og holdt sig fast i bordkanten. Det vil altså si at du er dum tvers igjennem — idiot i alt.

— Nei, men far da, brøt Tinny inn.

Munk føk op og ned på gulvet. Med ett stanset han foran sønnen.

— Jo du er et herlig stykke mannfolk, dig skal der bli no' av. Her kommer du trekkende med din søster, du turde vel ikke komme alene og fortelle at du var strøket — i sum.

— Det var jeg som vilde være med, sa Tinny.

— Ja du skal vel forsvare den idioten nu også du. Ikke en dråpe av det ærlige, kraftige Munkeblodet har du i dig. Du ligner bare på din mors slekt, lat og vek og ubestemt og dum — —

Lenger kom han ikke. En liten brun hånd kom susende og endte med et smell mot hans kinn.

— Hvordan våger du å snakke om mor! ropte Tinny rasende med øinene fulle av tårer. Så gikk det plutselig op for henne hvad hun hadde gjort og hun styrtet ut av værelset.

Munk var blitt stående helt forfjamset. Uvil-kårlig tok han sig til kinnet.

— Hm! sa han. Nu kan du gå. Vi får snakke senere om hvad vi skal gjøre med dig.

Ove var glad han slapp unda. Han fløi alt han orket ned i Lillestuen hvor han visste søstrene spent ventet.

— Tinny fikte til far! Han kastet sig ned i en stol og lo av full hals.

— Hvad er det, du sier! Alle tre søstrene stirret med forferdede øine på ham.

— Hvor er Tinny? Anne-Sofie reiste sig.

— Vet ikke. Hun styrtet på dør, da hun vel hadde gitt ham en kraftig kilevink. Ove frydet sig, mens han fortalte utførligere om hvad som var foregått.

— Far har bare godt av å møte en som er like hissig som han selv, sa Ingeborg rolig. Tinny er som krutt hun, når sinnet først tar henne.

— Ja, men det får da være måte på alt — fike til sin egen far! hvisket Ellen forferdet.

Anne-Sofie var gått. Hun gikk op på Blåsalen, og ganske riktig — der lå Tinny i sengen sin og storhulket.

— Men Tinny, hvad er det du har gjort?

— Jeg kunde ikke hjelpe for det, jeg blev så

rasende, da han snakket så stygt om mor, hikstet hun.

— Du vet det var ikke mor han mente, det var hennes slekt, som han aldri har kunnet fordra. Du Tinny, du må gå op til far og be ham om forlatelse nu med en gang, sa hun bestemt.

— Vil du bli med?

— Jeg synes du skal gå alene. Det blir lettere for far.

— Ja jeg skal gå. Du Anne-Sofie, tror du det er sant at den hånden som slår far eller mor den visner, det sier Lotta. Tinny gned sin høire hånd.

— Nei, det tror jeg bare er no' tøv, men skynd dig å gå, før den får tid til å visne, la Anne-Sofie til med et smil. Se her, hun holdt et vått håndklæ bort til henne. Si til far at du blev så sint at du visste ikke selv hvad du gjorde. Han vet hvad det vil si, når sinnet tar makten fra en, la hun til.

Tinny reiste sig.

— Jeg skal følge dig til døren, sa Anne-Sofie og la armen om henne.

Det var en flau liten skikkelse, som klemte sig inn gjennom kontordøren. Hun blev stående stille uten å si noget. Munk satt ved skrivebordet og lot som om han ikke merket at hun var kommet inn.

Plutselig kjente han to armer rundt halsen sin og et vått kinn mot sitt.

— Om forlatelse, far, hulket Tinny. Ikke vær sint på mig, du kan skjønne jeg visste ikke hvad jeg gjorde.

— Kan tenke det du. Ja så — så, ikke gråt mer du ungen min, han la armen om henne. Men du kan da forstå det går ikke an å denge til sin egen far.

— Nei det var så forferdelig, far, men jeg blev så sint.

— Ja du gjorde vel det. Jeg skal si dig at når du føler du blir så sint, så skal du forsøke å telle til 10, det hjelper, men det er ikke alltid en komer sig til det, ser du, én glemmer det og ofte så — — Men gjør du det om igjen, så sender jeg dig på forbedringsanstalt, avbrøt han sine egne betraktninger om bekjempelse av et for hissig temperament.

— Jeg skal aldri gjøre det mer, far. Jeg skal love dig at jeg skal telle.

— Forsøk på det du, barnet mitt, men hvad skal vi gjøre med Ove, Tinny. Du kan jo forstå det er svært leit at han ikke klarer å ta slik en eksamen som alle andre greier, og så stryke i sum! Munk slo i bordet. Han skal ta den om igjen. Eksamen skal gutten ha!

— Tror du ikke det var bedre å la ham lære det han behøver her på gården, så lærer han vel det som behøves for å kunne drive Munkegården.

— Det blir aldri nogen skikkelig landmann av ham, Tinny. Munk ristet trist på hodet.

— Sett ham under bestyreren og si at han skal passe ordentlig på at han henger i. Jeg skal hjelpe til så godt jeg kan.

Munk smilte. Det tror jeg nok du vil, når det gjelder Ove. Hadde det bare vært dig som skulde overtatt gården, Tinny, du er flink nok.

Imens holdt de andre råd inne i Lillestuen.

— Vi må finne på noget, sa Ellen.

— Du må gå ut, Ove, og bese dig i stall og fjøs og late som du er spent på hvordan alt er, så kanskje far ser dig fra vinduet, sa Ingeborg ivrig.

— Ja gjør det, kom det fra Anne-Sofie.

— Huff, må jeg det, den ene kua ser da akkurat likedan ut som den annen.

— Vi har fått en fin ny selvbinder. Den står ute ved låven nu, du kan få Græsvold til å forsøklare den for dig, det ser sikkert Tinny og gjør far opmerksom på det. Anne-Sofie begynte å puffe på Ove for å få ham avsted.

— Gid det kom nogen hit som kunde agere lynavleder, sukket Ellen. Kan du ikke få fatt på kapteinen din, Anne-Sofie?

— Jeg har det, jeg har det, Anne-Sofie hoppet av glede over sitt eget påfunn. Kunde vi bare få far ut av huset, så telefonerer jeg til kapteinen og ber ham foreslå far at de skal dra på fisketur til Siljuvannet. Var ikke det lurt?

— Storartet. Du er flink, Anne-Sofie. Kom, så går vi ut, Ove, Ingeborg og jeg, så blir du

inne og telefonerer så snart du ser far ute på tunet.

Ove, Ingeborg og Ellen var først i stallen, så i fjøset og nu stod de ved selvbinderen og hadde fått Græsvold med sig. De grov og spurte og Græsvold forklarte. Munk og Tinny fikk se dem oppe fra vinduet.

— Se der, far, Ove er da interessert, sa Tinny. Han har da opdaget den nye maskinen vår. Kom, så går vi ned, vi også.

Anne-Sofie stod spent i spisestuvinduet og passet på. Dér kom sannelig far og Tinny. Som et lyn var hun borte ved telefonen og ringte kaptein Borch op.

— Er det dig, kaptein. Nu må jeg snakke i ett kjøer, mens far er ute. Du kan tro her er et hus. Far er som lynild og torden. Ove er strøket og vi må finne på noget. Du må hjelpe oss. Kan ikke du foreslå far å dra på ørretfiske til Siljuvannet, men du må late som om du har funnet på det av dig selv — — å, så snild du er. Vi blir dig evig takknemlig. Javisst jeg også. Kommer du selv, å det var storartet.

Anne-Sofie hengte mikrofonen fra sig og pustet lettet. Hun blev stående litt å tenke. Ja det vilde de gjøre. Fikk hun far avsted, jamen skulde de danse ikveld. Og nu kunde Ove spille for dem. Hun skyndte sig ut til de andre.

— Du må se kalkunkyllingene mine, Ove, ropte hun.

— Og de sover om morgenen akkurat som Anne-Sofie, det har hun lurt dem til, sa Tinny ertende.

— De skal være inne, forklarte Anne-Sofie, da hun og Ove gikk nedover til hønsegården, for de må ikke slippe ut i morgenduggen før de er blitt helt røde på halsen. Kapteinen kommer, sa hun, da de var kommet et stykke bort. Det er deilig å ha venner en kan stole på. Men Ove, du må hjelpe mig, hvis Borch foreslår at jeg skal være med på hytta. Han slo på det, skjønner du, og jeg turde ikke si nei. Du kunde si at jeg ikke kunde reise bort den første aften du er hjemme.

— Høres ikke det svinaktig klisset ut?

— Jamen du kan da skjønne at jeg vil være hjemme. Vi skal danse når de andre er vel av gårde. Du spiller, ikke sant?

— Jo, men du får greie kapteinen selv. Jeg tør ikke innlate mig på slikt sentimentalt tøs. Alle vilde forstå at jeg bare agerte.

Huff, hvor klossete mannfolk er, tenkte Anne-Sofie. Hun fikk greie det selv slik at hun fikk være hjemme.

— Men alt dette må da være et svare arbeide for dig, bare for nogen egg og kyllinger. Tenk for et strev det er å få en kylling frem, så den kan spises, og så gafler vi den i oss i et eneste måltid.

Anne-Sofie så på ham.

— Godt at ikke alle tenker som du. Vi vilde jo ikke få noget å spise, hvis alle tenkte slik.

Jeg tenker du liker det nok så godt jeg, når du både får egg og kyllinger.

— Får vi ikke det, så får vi noget annet, sa Ove tørt. Det kan da være knusende likegyldig, hvad vi spiser.

— Ellen, ropte Anne-Sofie, da de kom tilbake. Vi må dekke kaffebordet på verandaen idag, det er så deilig vær.

Tinny gikk fremdeles og holdt sin far under armen. Hun kunde ikke slippe ham idag.

— Nei se, ropte hun. Der kommer nogen ridende. Jamen er det ikke kapteinen på den røde hesten sin.

— Kom så flyr vi, Ellen, og gjør istand. Anne-Sofie var alt på vei op mot huset.

— — —

— Nei så koselig her var, sa kapteinen og slo sig ned ved kaffebordet. Han så forundret på den hvite broderte duken, den skinnende blanke sølvkaffekannen og de pene tynne koppene. Så ordentlig og pent hadde det aldri før vært på Munkegården.

— Det er resultatet av Ellens hovedstadsbesøk, sa Tinny.

Kaptein Borch lo.

— Det var jamen et godt resultat, sa han.

Ellen så forarget på Tinny. Huff, den ungen skulde alltid plapre ut med alt mulig.

— Småpikene er begynt å ta sig av huset, Borch. Munk dampet på snadden.

Ellen så på Borch. I grunnen hadde hun aldri

før tenkt på hvordan han så ut. Han var jo en pen stilig herre og kunde trygt måle sig med hvem som helst av dem hun hadde truffet inne hos onkel og tante. Det var noget fornemt over ham. Anne-Sofie var ordentlig dum, dersom hun ikke til slutt giftet sig med ham.

Anne-Sofie skjenket kaffe til kaptein Borch og dultet til ham med armen, mens hun blunsket.

— Jeg kommer egentlig idag, Munk, for å spørre dig om du ikke vil være med på en fiske-tur til Siljuvannet. Der skal være så meget ørret der i år.

— Er det ikke litt vel tidlig?

— Gråstuguttene hadde vært der i lørdags og fått en god slump. Jeg tenkte såmen å dra avsted alt i ettermiddag.

— Å så morsomt, utbrøt Anne-Sofie.

— Blir du med? Kapteinen vendte sig mot henne.

— Jeg! Nei det har jeg nok dessverre ikke tid til. Jeg tenkte nærmest på hvor deilig det vil smake når dere kommer tilbake med ørreten.

— Har du ikke tid! Det har jeg aldri hørt dig si før, sa Borch forundret.

— Det er min uke i huset, sa Anne-Sofie og satte nesens i været, det er nok helt utelukket at jeg kan bli med.

— Vi skal dessuten bake imorgen og deigen må settes ikveld, og jeg vil jamen ikke greie hele bakningen alene i morgen, sa Ellen bestemt.

— Her er nok skjedd forandringer, lo Borch, men hvad sier du, Munk?

— Jeg tror ikke, det lar sig gjøre alt i eftermiddag. Vi må jo ha litt niste med også —

— Det greier vi vel, falt Anne-Sofie inn.

— Du behøver ikke å tenke på niste, jeg har ordnet alt det der. Frøken Gundersen venter bare på telefonbeskjed og Halvor drar i forveien med kløvhesten, hvis du bestemmer dig til å bli med. Du behøver bare å ta med dig fiskestang og fluer.

Alle så spent på Munk og Anne-Sofie smilte takknemlig til kapteinen.

— Vi rir op. Bestem dig nu, Munk. Du vet du liker dig, når du først er kommet op.

— Ja ja, la gå da. En kan sannelig trenge litt opmuntring av og til, sa Munk. Men la oss se til å komme avsted så snart som mulig.

— Jeg skal si til Martin, at han skal sale på Brona. Ellen var ute av døren, før faren fikk svart.

— Svært så ivrige dere er for å få mig av gårde, sa Munk mistenksom.

— Vi unner dig da bare at du skal få det litt hyggelig, far. Du og Borch koser dere jo så sammen på disse hytteturene.

— Jeg må innom kontoret på saken. Å nei forresten, jeg kan telefonere, sa Munk og gikk.

— Tusen takk, kaptein. Du er jamen ordentlig snild, sa Anne-Sofie.

— I grunnen er det for galt av mig at jeg sammensverger mig med dere mot min gamle venn.

— Kaller du dette en sammensvergelse? Du gjør jo bare en god gjerning. Tenk om du hadde 5 unger, som plaget livet av dig, så vilde du sikkert like at nogen kom og bortførte dig, sa Tinny. Og dessuten skulde du bare vite hvor rasende sint far var.

— Det var da andre også som var sint, lo Anne-Sofie.

Tinny blev blussende rød, og kapteinen så spørrende på dem.

I det samme kom Ellen.

— Du er jo blitt en hel dame, Ellen, sa Borch og så beundrende på henne. Det hovedstadsopholdet hadde du jamen godt av.

— Næste år er det Anne-Sofies tur, sa Tinny. Tante Augusta vil også ha henne inn til sig og gjøre en dame av henne.

— Det behøves da neimen ikke, sa Borch fort. Anne-Sofie er bra som hun er.

— — —

De to herrer var ikke kommet lenger enn til broen, da Anne-Sofie sprang over gårdstunet og ned bak låven, hvor hun hadde sett landbruks-eleven forsvinne.

— Græsvold, ropte hun. Kom op på gården ikveld. Vi danser i havestuen og Ove spiller for oss.

— Takk, sa Græsvold og smilte så alle de hvite

tennene hans skinte. Jeg skal komme straks jeg har spist.

Tenk, at han ikke blev gladere, tenkte Anne-Sofie, da hun gikk tilbake. Det er vel bare det at han ikke viser det. Nu måtte hun inn og telefonere til Brede, kontoristen på saken, for kavalierer måtte de ha. Hun hørte toner som strømmet mot henne. Ove satt alt inne i havestuen og spilte.

— Anne-Sofie! kom og hjelp mig med å skjære smørbrød, ropte Ellen. Vi springer over aftensmaten og så spiser vi siden ut på kvelden.

Anne-Sofie satte fart på. Å, hvor deilig det var å være helt sin egen herre og gjøre akkurat det en hadde lyst til.

IV

Tinny hadde fått det travelt. Hun stod tidlig op om morgenen, for far hadde bestemt forlangt at Ove skulde være på pletten, når de andre folkene på gården begynte sin arbeidsdag. Og Tinny kunde umulig la den stakkars gutten greie sig alene, best å være med å passe på, så far ikke fikk mer å grine for. Søstrene var ergerlige på henne, for hun vekket dem, påstod de, når hun støiet med vaskestellet.

— Ikke engang i ferien kan en få ro til å sove her på gården, sa Ingeborg forarget.

Tinny hørte ikke på dem. Her gjaldt det Ove og det betydde sannelig mer enn deres morgensøvn.

Det var alt et stykke inn i august måned. Tante Augusta var kommet, og hun hadde anerkjennende uttalt sin tilfredshet med den forandring som var foregått på Munkegården.

— Her er jo både blitt pent og koselig nu. Jamen har småpikene dine tatt sig sammen, Jess.

Hvad Munk svarte, var ikke godt å forstå, for det lød bare som en brummen. Han kunde i grunn

nen ikke fordra at Augusta blandet sig slik inn i hans hjemlige affærer.

Det var en trykkende varm søndag formiddag. Tinny lå nede i haven på gressplenen ved flaggstangen. Far hadde vært så rent urimelig lei mot Ove idag. Han hadde vært morgengretten og det hadde han latt gå ut over Ove, og nu var Ove dradd av gårde til prestegården. Der fikk han lov å spille. Far skulde bare ane at han satt der ved pianoet hver stund han kunde slippe unnav.

Det som var den egentlige årsak til fars sinne var en dum historie som den tankeløs Anne-Sofie hadde fortalt ved frokostbordet, sikkert bare for å være morsom.

Igår eftermiddag hadde hun og Ove gått forbi en kålaker og så hadde den tøysete Anne-Sofie naturligvis bare for å erte sagt:

— Du Ove, ser du hvor fint surkålen står iår.

Ove hadde bare likeglad svart, at ja det så han, og Anne-Sofie, den ertekroken, påstod da hun fortalte historien, at Ove for alvor trodde at surkål var en egen plante. De måtte da vite at Ove ikke var så dum. Han gikk i sine egne tanker og tenkte naturligvis ikke på nogen slags kål. Men Anne-Sofie var som sedvanlig tankeløs.

Tinny tørret sig fort med ærmet over øinene. Der kom nogen. Det var tante Augusta.

— Ligger du her, Tinny? Nei, for en deilig dag, sa fru Meinhardt og satte sig på benken ved flaggstangen.

— Ja det er så hett at vi nok får uvær, sa Tinny, og så op mot himmelen.

— Nei det gjør vi da ikke. De små skyene der er bare godværsstyer.

Tinny svarte ikke. Enhver måtte da kunne se hvad de skyene lovet. Byfolk skjønte sig aldri det bøss på været og lot sig narre av en blå himmel og hvite styer.

— Du tante Augusta, sa hun og rev ivrig op nogen gressstrå. Det var i grunnen godt du kom, for jeg vilde så gjerne snakke litt alene med dig.

— Nå. Fru Meinhardt så spørrende op. Hvad er det så, du har på hjertet?

— Jeg vet ikke om du har forstått at det går ikke med far og Ove. Ove interesserer sig aldri det grand for gården og gårdsbruket her. Han tenker bare på spillingen sin og er aldeles knasikker på, at hvis han bare fikk lov til å lære noget, vilde han bli en veldig berømt pianist. Ja du kan godt si komponist også, for du aner ikke for nogen nydelige melodier han selv har laget.

— Jamen det er en dårlig levevei, Tinny, hvis han da ikke blir en av de aller første.

— Det gjør han ganske sikkert. Men ser du, bare han kunde bli noget annet enn nettop landmann. Han sier at de to ting umulig lar sig forene. Hendene hans blir så stive. Han spiller dårligere nu, mener han selv, enn han gjorde før.

— Du vil med andre ord si at jeg skal snakke til din far om dette?

— Ellen har fortalt at du har tenkt på å la oss komme inn til dig efter tur, men nu tenkte jeg at du kanskje kunde be far om at Ove fikk komme først, så kunde han få spille for en eller annen som virkelig forstod sig på det, og sa så han at Ove duer, så må da far gi sig.

— Jeg hadde tenkt på å invitere Anne-Sofie først. Hun er jo den eldste.

— Jeg synes ikke du skulde gjøre det jeg. Anne-Sofie er en tøise. Hun kan godt vente. Hun for- elsker sig i hvert mannfolk hun ser, og så vilde hun naturligvis bli inntatt i en eller annen byherre og det vilde være synd på kapteinen —

— Borch! Hvad mener du? Fru Meinhardt rettet sig op og så spent på Tinny.

— Vet du ikke at han så gjerne som han vil leve vil gifte sig med Anne-Sofie, det trodde jeg alle visste.

— Nei hvad sier du, den pene statelige mannen, og godt situert er han også. Men Anne-Sofie da —?

— Hun er en jåle tversigjennem. Hun vet ikke hvad hun vil. Nu for tiden svermer hun for denne landbruksleven vår.

— Nei, men kjære dig da —

— Ja, har jeg ikke rett i at hun ikke bør komme inn til byen, hvor der er så mange menn?

— Hun burde til en husholdnings-skole på landet, sa fru Meinhardt eftertenksomt.

— Især hvis det var blåst for mannfolk der.

Men Anne-Sofie finner nok en kavaller likevel hun, la hun til med et sukk.

Fru Meinhardt måtte le.

— Du ser nu vel for sort på det. Men Tinny, det med kapteinen, du, vilde da være en lykke for Anne-Sofie. Det må vi se til å få istand.

— Jeg synes det med Ove er meget viktigere, jeg. Ser du, tante Augusta, hvis du vilde gjøre dette for Ove, så skal jeg love at jeg skal gå på denne hersens landbruksskolen, ennskjønt jeg synes det verste som finnes er å lese og pugge. Far vil jo endelig at Ove skal ha denne eksamen, men tok jeg den istedenfor ham, så kunde jo jeg greie gården og styre den for Ove. Jeg vet at jeg er svært ung, men det retter sig med årene.

— Opriktig talt tror jeg at både din far og gården vilde være tjent med den ordning, sa fru Meinhardt.

— Vil du snakke med far om det da? Det blir en hard tårn for dig. Far blir vill til å begynne med, du vet, hvor bråsinnt han er. Jeg skal gjerne være med å hjelpe dig.

Fru Meinhardt blev rørt over, hvor lite Tinny tenkte på sig selv. Det var jamen sjelden i våre dager å treffe en ung pike, som var så lite egoistisk.

— Men du selv da, hadde ikke du lyst til å besøke din onkel og mig? spurte hun.

— Å nei, opriktig talt du, så har jeg ikke større lyst til det. Naturligvis vil jeg gjerne være

hos dere, la hun fort til, men jeg tror ikke jeg passer inne i byen. Jeg hører til på landet jeg. Jeg begriper ikke hvordan dere får dagene til å gå inne i byen.

Tante Augusta lo.

— Og vi forstår ikke, hvordan dere holder ut dag efter dag her i ensomheten, sa hun.

— Ensomt her! Her har vi jo all verdens ting, mens dere har ingen ting. Tenke sig til, bare det å måtte klæ på sig både hatt og kåpe bare en skal ut. Vet du, jeg har ikke hatt en hatt på mange år.

— Men da skal du riktig få en av mig.

— Du må ikke tro det var derfor, jeg sa det. Jeg vil helst ikke ha nogen hatt. Det er da et fullstendig overflødig plagg. Jeg har en lue et eller annet sted, og vil jeg ha en hatt, kan jeg jo bare ta en av Ellens, så det behøver du ikke tenke på. Men vil du være riktig snild, så skal du be Ove om å spille for os idag, så må far ut med flygelnøkkelen. Han har nemlig låst flygelet.

Fru Meinhardt nikket.

— Det skal jeg gjøre, for jeg vil selv meget gjerne høre Ove spille. Vi får se hvad vi sammen kan utrette for Ove, Tinny. Men det med Anne-Sofie og kapteinen, du, det var riktig gledelig å høre. Vi får da inderlig håpe at det går i lås med tiden.

— Å ja, for Anne-Sofies skyld var det nok bra, men jeg vet ikke om vi skal ønske det for Borchs skyld. Anne-Sofie er ikke stort tess, ser du.

— Men Tinny, du må da ikke snakke så nedsettende om din egen søster.

— Jeg sier det bare som det er, jeg. Men kapteinen må da kunne bruke sine egne øine. Hadde det vært Ellen hadde det vært noget helt annet, men Anne-Sofie —

— Heldigvis er smaken forskjellig. Fru Meinhardt reiste sig og begynte å gå oppover mot huset.

— Ja det kan du nok si, især når det gjelder Anne-Sofie. Bare det er et nytt mannfolk så er hun fornøiet.

— Du Tinny, si mig, får ikke Ellen mange brever?

— Brever! spurte Tinny forbauset. Nei jeg tror ikke det. Såvidt jeg har sett, får hun ikke et eneste ett. Men — hun stanset og så på tanten. Ellen går hver evige morgen og møter Martin, når han har kjørt melken til stasjonen, og han har jo posten med, så det kan godt være hun tar dem da. Hun sier iallfall ikke no' om det. Hvem skulde de brevene være fra?

— Nei, jeg vet ikke jeg.

Tinny gikk litt, før hun sa noget. Tante Augusta visste nok mer enn hun vilde ut med.

— Ellen påstår at hun må røre sig om morgenen. Hun sier hun er vant til det fra hun var inne hos dig. Men det blir nu ikke stort hun går likevel, for hun kjører tilbake med Martin.

— Jaså du. Ja enhver morgenmosjon er utmerket, om den er aldri så liten. Det er jo det ved å

bo på landet at en rører sig så lite, for en blir så lei av de samme veiene.

— Blir en ikke lei av gatene inne i byen da, de synes jeg måtte være ensformige med alle de stygge husene.

— Det er alltid liv og forandring i gater.

Tinny svarte ikke. Hun kunde ikke begripe, at det kunde være morsomt å trave omkring i bys gater, hvor det hverken var gress eller trær.

— — —

Det gik som Tinny hadde spådd. Store sorte skyer rullet op og lyn fulgte på lyn, mens tordenen brakket, og så styrtet regnet ned.

Det var like efter middagen. Jess Munk stod i vinduet og så ut.

— Fint du, Tinny. Dette regnet kom i rette tid.

— Huff, jeg synes det er så inderlig uhyggelig på landet, når det lyner og tordner. Fru Meinhardt hadde satt sig i den mørkeste kroken, hun kunde finne.

— Er du redd for lynet, tante Augusta, lo Tinny. En skulde ikke tro du hadde levet på Munkegården hele din barndom. Her vet du da vi kan være trygg med alle de høie trærne om oss. Det er værre i byen, der har dere ingen trær som passer dere for lynet. Men nu gir det sig, trøstet hun.

— Ove, kan du ikke spille litt for oss, så får vi litt annet å tenke på.

Ove snudde sig glad mot tanten.

— Jo med glede, men da får far rykke ut med nøkkelen.

Munk blev stående uten å svare. Uff, den Augusta! Nu hadde han ment at Ove skulde bringes til å glemme denne spillingen. Uvillig stakk han fingrene i vestelommen og rakte nøkkelen frem. Det gikk ikke godt an å nekte ham det nu.

— Men jeg vil ha den igjen, sa han barskt, idet han gikk ut av stuen.

Ove spilte og spilte. Fru Meinhardt satt i sofa-kroken og hørte på. Jamen spilte han vakkert og stemningsfullt. Tinny var henrykt og lyttet, nu visste hun at Ove var glad. Ingeborg blev en stund sittende, så listet hun sig stille ut av stuen og en stund efter så Ellen, som satt ved vinduet, henne fly over gården med regnslaget over hodet og forsvinne inn i bestyrerboligen. Anne-Sofie stirret på regnet. Huff, vilde det da aldri holde op. Slike søndagseftermiddager var så drepende kjedelige og især når det regnet. Holdt det nu snart ikke op, kunde hun ikke møte Græsvold nede ved broen som hun hadde lovet.

Med et ringte telefonen. Anne-Sofie var som et lyn ute i gangen og tok den, det kunde være Græsvold —

En stund efter kom hun inn.

— Kapteinen spør om vi vil spise aftens hos ham. Han venter på svar i telefonen.

— Jamen det vil vi da gjerne! Fru Meinhardt var øiensynlig henrykt. Slike søndager blir så lange på landet, la hun til. Men vi er jo så mange.

— Han er vant til oss, sa Tinny. Si ja, du Anne-Sofie. Hils fra tante Augusta og si at det vil vi så forferdelig gjerne. Hun så på fru Meinhardt og lo.

— Dere må da først spørre far, barn.

— Nei da, far vil sikkert. Kapteinens gode mat og vin sier han aldri nei til. Si, vi kommer med engang, du Anne-Sofie.

— Men hvor er Ingeborg? Tante Augusta så sig om.

— Ove, sa Ellen lavt, spring ned til bestyrerboligen og si fra til Ingeborg, jeg så henne gå dit inn nettop nu.

Ove gikk. De visste alle, at nu satt Ingeborg og spilte kort med Martin gårdsgutt og de andre, for det gjorde hun hver søndag, når det regnet. Det var ikke verdt at tante Augusta fikk greie på det.

— — —

Forden, som Tinny kjørte med Ove ved siden av sig og tante Augusta og de 3 andre inne, rullet skranglende av gårde. Munk kom ridende bakefter.

Da de var ved broen, så de at der stod en mann der.

— Gressbakken din, Anne-Sofie. Tinny vendte sig.

— Pass på kjøringen du, kom det rapt tilbake. Men Anne-Sofie blev nu rød likevel. Ingeborg så det og puffet hemmelig til Ellen.

Ergerlig, hun ikke hadde fått sagt fra til ham, stakkars. Nu stod han der og ventet forgjeves, men han måtte da forstå at hun ikke hadde kunnet komme, når han så henne kjøre avsted med de andre. Anne-Sofie vinket med hånden til ham ut av vinduet.

— Er det den bondegutten som lærer landbruk her? spurte tante Augusta. Jeg er så redd dere gjør for meget stas av ham, småpiker. Han kunde lett gå hen og forelske sig i en av dere og det vilde være synd på ham.

De to andre så på Anne-Sofie og smilte.

— Hvorfor det? kom det fra Anne-Sofie.

— Du kan vite din far vilde ikke like det. Fikk han vite no' slikt vilde han øieblikkelig sende ham bort. Jess vilde nok ikke finne sig i noget maskepi mellem en av sine døtre og en fattig bondegutt.

Anne-Sofie svarte ikke og satt hele tiden og så ut av vinduet og deltok ikke med en stavelse i de andres samtale.

— Nå er vi på Holts grunn, ropte Tinny, idet bilen pustet op den bratte bakken til Holt gård. Nei, se på den havren, Ove, så fint står den ikke hos oss. Jamen tror jeg de snart kan skjære den, men så er jordet der helt sydvendt. Du får si til

Borch, så far hører det, Ove, at havren hans står urimelig fint iår.

— Er du sikker på det var havre?

— Tror du ikke, jeg kan se forskjell, lo Tinny.

— Du skulde hugge den rognen, som står ved havreåkeren din, kaptein, for kommer det lus på rognen, går den på havren, var det første Tinny ropte, da de fikk se kapteinen stå på trappen for å ta imot dem.

— Nei så hyggelig dere vilde komme å trøste en ensom mann på en kjedelig søndag. Borch hjalp fru Meinhardt ut av vognen.

Tante Augusta så på den høie, elegante mannen. Ja slik skulde en landmann se ut, soignert og velklædt, brun og frisk med velpleide hender. Anne-Sofie måtte være gal som ikke øieblikkelig slo til her.

— Frøken Gundersen sier hun har kyllinger å by på, det var derfor jeg turde be dere komme. Han holdt døren oppe for dem.

— Her var sannelig hyggelig. Tante Augusta så sig om i den store forstue, hvor ilden brendte borte på peisen, og foran den stod der et lavt dekket tebord. Tante Augusta rakte hendene mot peisvarmen.

— Hvor rart det er på landet, det blir straks koldt, bare det regner litt. Tenk peisvarme i august.

— Det blir vel heller ikke vått i byen, når det regner, brummet Tinny. Hun kunde ikke for-

dra at tante Augusta ved alle anledninger skulde hakke på alt som på landet var.

— Du har det godt og fredelig du, Borch. Munk sank ned i en av de store stolene og tendte sig en cigar.

— Ja litt for fredelig, svarte Borch. Jeg er så redd for å bli alt for meget av et vanedyr, når jeg går her og bare har mig selv å ta hensyn til. Anne-Sofie, vil du være så snild å skjenke teen?

— Ellen kan gjøre det, svarte Anne-Sofie tvert.

Tante Augusta så forarget på henne. Tenk å være så rent ut uhøflig mot den pene elskverdige mannen. Nutidens unge piker eide virkelig ikke de almindeligste kvinnelige følelser. I hennes egen ungdom vilde en ung pike elsket å agere vertinne i den manns hjem som gjorde kur til henne, men nu var det som all romantikk var blåst bort fra de unge. Sannelig skulde hun snakke et alvorsord med henne. Hun var sannsynligvis fornærmet for det hun hadde sagt om den bondegutten. De var ikke meget velopdragne Jess' døttre, aldri vilde en ung dame fra byen ha vist sitt dårlige humør slik.

— Alt er bestandig så godt hos dig, kaptein, sa Tinny. Deilige kaker du holder.

— Nu har du spist 10, sa Anne-Sofie, jeg har tallet dem.

Tinny blev rød og forlegen.

— Spis så mange du vil, du Tinny, sa Borch leende, det er derfor de står der, og frøken Gun-

dersen blir bare glad, jo mer ære du gjør på kaskene hennes.

Nu begynte tante Augusta å konversere. Hun hadde truffet Borchs søster og så snakket de i det uendelige om hvem som var i familie med hverandre. Uff, det var det kjedeligste Tinny visste. Hun reiste sig.

— Jeg går ut og hilser på Gundersen, jeg, sa hun og forsvant.

En stund efter reiste Ove sig og tendte en cigarett, så slentret han langsomt inn i sideværelset.

— Du Borch, det er noget jeg skulde slå op i det store leksikonet ditt, sa Ingeborg og borte var også hun.

Anne-Sofie satt litt, så reiste hun sig og gikk ganske rolig og uten å si noget inn av den samme dør som Ove.

Borch så efter henne.

Tante Augusta blev nervøs. Hvordan var det disse barna opførte sig? Late som om de var som hjemme og gå sin vei uten videre, de hadde ikke begrep om hvordan man bør opføre sig, når man er gjest, lot det til. Ellen var den eneste som viste at hun eide folkeskikk.

— Takk for teen, kaptein Borch, sa tante Augusta. Jeg har så lyst til å se disse gamle stuerne nu. I min ungdom var jeg her ofte til dans, men det var lenge før Deres tid. Den gang eides gården av Kjeldsviks og der var mange unge her den gang.

— Her er foretatt mange forandringer. Jeg har latt vegger slå ut, for jeg liker store rum, sa Borch, idet de gikk inn i de andre værelsene.

I det første satt Anne-Sofie og så i nogen illustrerte blade. Inne i kontoret satt Ingeborg fordypet i en roman oppe i vinduskarmen, og inne i den store hasesal stod Ove og rotet gjennom noen noter.

— Barna later nok som om de er hjemme her, sa fru Meinhardt undskyldende.

— Ja heldigvis, sa kaptein Borch smilende. Anne-Sofie, ropte han inn i stuen, vil du se et nytt maleri, jeg har kjøpt?

— Jeg bryr mig ikke no' om malerier, kom det til svar der inne fra, hvor hun rolig blev sittende.

Tante Augusta så på kapteinen og rystet uvilkaarlig på hodet. Men Borch lot som ingenting og fru Meinhardt hadde da den oppdragelse at hun meget interessert beundret hans kjøp.

Nei, denne familien var da helt umulig. Ikke engang Jess gad vise den nødvendige høflighet. Han var blitt sittende inne ved peisen med den evige pipen sin.

Ved aftensbordet opførte de sig litt mer danset. Alt var så forsiggjort og nydelig arrangert. Det vakre bordet og de deilige kyllingene — tante Augusta måtte innrømme at bedre stekt og pe-
nere servert kunde de umulig være — og den deilige burgunderen, som kapteinen trakterte med,

måtte sannelig virke opmuntrende på de sureste mennesker.

Anne-Sofie var og blev stum og stille. Hun syntes at tante Augusta var rent ekkel. Hun smisket og gjorde sig så til for kapteinen, akkurat som om han var en herre på hennes egen alder, og han var så galant og forekommende mot henne at Anne-Sofie blev rent kvalm.

— Denne eplekaken var frøken Gundersens forslag, Anne-Sofie. Hun påstod at det var din yndlingsdessert, sa Borch.

Anne-Sofie smilte skjevt.

— Den er aldeles vidunderlig, falt naturligvis tante Augusta inn. Det er makroner i den, kjensner jeg, sa hun forekommende.

— Sandelig om jeg vet. Hvad tror du? Borch så over på Anne-Sofie.

— Jeg aner ikke.

— Jo visst, er det makroner i den, falt Tinny inn. Jeg har selv knust dem.

— Hvor mange spiste du? spurte Ellen og lo.

— Bare tre.

De lo alle sammen.

— Ove så misundelig på den fine havreåkeren din, kaptein. Uff, det var så kjedelig med Ove, at han aldri kunde si noget selv. Vi blev enige om at vi har ikke et eneste jorde, som står så fint hjemme på Munkegården, la hun til og så opfordrende på Ove.

— Den ligger jo rett i syd, syntes Ove han måtte

si, ikke fordi han hadde lagt større merke til det, men Tinny hadde sagt det og hun så jo bestendig alt slikt.

— Vi har gjort oss særlig umake med jorden der iår. Vi hadde lyst til å se hvad der kunde gjøres ut av jorden ved særlig ypperlig behandling. Kapteinen la servietten sammen.

Stuepiken bød ennu engang eplekaken om. Da den kom til Tinny, betenkte hun sig litt før hun forsynte sig.

— Tinny, sa Ellen inntrengende. Spiser du ennu mer, sprekker du, og hvem skal så kjøre oss hjem?

— Å, jeg greier alltid litt mer, svarte Tinny rolig og gav sig i kast med sin nye porsjon.

Da de var vel innstallert i bilen igjen og skulde kjøre hjemover og Tinny endelig hadde fått startet, og det omsider var blitt stans på tante Augustas mange takksigelser og forsikringer om hvor uendelig hyggelig de hadde hatt det, blev det ganske stille inne i bilen. Tante Augusta satt og ergret sig. Like til siste stund hadde Anne Sofie vært sur. Hvis kapteinen, som var en moden beleven mann, fremdeles vedblev å interessere sig for henne, var det jamen mer enn den uskikkelige jentungn hadde fortjent.

Ellen undret sig over, hvorfor det hadde vært så rart og stivt på Holt idag, rent anderledes enn ellers, men det var vel tante Augustas skyld. Hun gjorde det så kjedelig med sin evige konversering.

De pleide aldri sitte slik og snakke bare for å si no'.

Ingeborg tenkte bare på hvordan hun vel skulde få lest videre i den spennende boken, hun hadde fått låne. Hun vilde vente til de andre var sovnet og så tende lyset og lese videre.

— Elskverdigg mann den kapteinen, sa fru Meinhardt endelig. Og slik vert som han er, bare synd at han ikke har en kone, hun vilde få det størst artet, så fin og hensynsfull som han er.

Ingen svarte og tante Augusta forsøkte ikke på å få konversasjonen i gang mer. De var så lei av alle tre å høre på tantens evige lovprisninger av kapteinen. Tenk, han som alltid hadde vært så grei og liketil, nu blev det formelig noget komisk ved ham.

Da bilen hadde nådd veien som svingte inn til Munkegården, rettet Anne-Sofie sig op med et rykk. De hadde kjørt forbi et par som gikk med armene om hverandre og da hun så ut av vinduet, stirret hun like inn i Græsvolds øine. Den annen var budeien på Munkegården. Ellen så dem også og hun stirret forskrekket på Anne-Sofie.

Jamen hadde Anne-Sofie godt av det. Det var så rent urimelig tøysete av henne dette med Græsvold. Tænk å bli stukket ut av en budeie —!

V

Det var så rent usedvanlig stille på Munkegården næste morgen. Tante Augusta fikk alltid kaffe på sengen. Ellen var gått for å møte posten og melkeskyssen. Ingeborg lå og sov ennu, for hun hadde lest til langt på natt. Munk var gått på sagen, og Ove og Tinny holdt til på jordet ved elven, så det var bare Anne-Sofie som var alene inne i stuen. Hun hadde tørret støv og satt nye blomster i glassene. Tante Augusta skulde ikke få det å si at de ikke holdt det ordentlig.

Lotta hadde vært oppe hos fru Meinhardt etter kaffebrettet.

— Jeg skulde si du skulde komme på øieblikket op til tanta di, ropte hun til Anne-Sofie inne fra spisestuen.

— Uff, hvad monn nu tante Augusta vilde?

Og så var det hendt noget som var så skammelig at Anne-Sofie aldri i livet vilde tilgi tanten. Hun var kommet op til henne og der lå tante Augusta ennu i sengen med lyserødt crêpe de chinesis nattlinnet og morgenhette. Akkurat som om den fine hetten hjalp på alle rynkene hennes — tvertimot.

Hun hadde pekt på stolen ved toilettbordet og bedt henne sette sig og så var det kommet alt sammen.

Det gikk ikke an å opføre sig slik som de hadde gjort igår på Holt, så rent ut uopdragent og litet dannet. Var man gjest i et hus og især i et hus med så beleven en mann til vert, fikk man sannelig anstrenge sig, om man ikke var i humør. Og Anne-Sofie hadde vært den verste av alle. Rent uforskammet hadde hun vært, da hun ikke gad reise sig for å se på maleriet. Tante Augusta hadde vært så flau at hun ikke hadde visst sin arme råd. Og nu vilde hun si fra og snakke rent ut, og förstod ikke Anne-Sofie sitt eget beste, fikk sannelig andre forklare henne det. Her var en rik, pen, dannet mann som efter hvad hun förstod intereserte sig for Anne-Sofie og så fløi hun efter bondegutter og kontorister. Ja det var så rent uhørt at hun, tante Augusta, spekulererte rent ut på om Anne-Sofi var riktig vel bevart, og så la hun ut om hvor Anne-Sofie hadde såret den fine belevne kapteinen med sin opførsel.

Anne-Sofie satt komplett stum og lot skyllen gå hen over sig, og fru Meinhardt endte med å si at hun förstod at Anne-Sofie vilde bli fornærmet på henne, men det var hennes plikt her å si fra til sin brors unge morløse døttre.

Anne-Sofie blev rasende.

— Vi pleier ikke ta så grovt på tingene her på

Munkegården, fikk hun endelig sagt. Hun var så sint at hun skalv i stemmen.

— Grovt! næsten skrek tante Augusta. Dere eier jo ikke det som heter finfølelse her, hverken du eller de andre.

Anne-Sofie orket ikke høre mer og uten å si et ord styrtet hun på dør. Hun fór like ned i Lillestuen, men der satt Ellen og var optatt av et brev hun leste og svarte bort i natten, så der var ingen trøst å få. Anne-Sofie fløi videre ned i syrenlysthuset, der var hun da i fred og kunde tenke i ro.

Det skulde ikke forbause mig, om kapteinen aldri vilde se dig mer, hadde tante Augusta sagt. Borch var da ikke så tertete at han gjorde noget større nummer ut av at hun ikke hadde vært i husmør. Det hadde da ikke vært kapteinen, Anne-Sofie hadde ment å være ekkel mot, det var tante Augusta, hun hadde villet vise at slikt smiskeri som tanten for med, det gikk hverken på Holt eller Munkegården. Nei, gamle mennesker var rare. Montro om tanten trodde at det hjalp at hun gjorde sig slik til for Borch? Hun trodde iallfall at hun kunde påvirke Anne-Sofie ved å baktale Gresvik, slik som hun hadde gjort i bislen. Forresten kunde det være knekkende likegyldig med Gresvik. Budeien kunde såmen gjerne få ham. Men å sette i henne at Borch var blitt sint på henne, det burde jo vært tante Augusta han skulde blitt sint på, det var rent ut lumpent. Hvad raket det forresten tante Augu-

sta hvem hun giftet sig med? Min brors morløse døttre! Å jo, det lød så pent, men neimen om tan- ten hadde tenkt stort på dem, før de nu var blitt voksne. Vemmelig av henne å sette i henne det om kapteinen. Hun likte ikke å gå her og tro at han var sint på henne. Hun kunde jo ringe ham op og høre hvordan det låt. Nei så hørte Ellen det, hun satt jo plantet med dette brevet sitt like ved telefonen og så vilde det bli en graven og spørren. Gid hun kunde få snakke med ham. Det var alt for langt å gå til Holt. Tinny hadde naturligvis ikke tid til å kjøre henne i bilen og dessuten fikk hun da ikke snakke alene med ham. Hester var det jo ikke tale om å få i denne sommertiden. Men melkehesten, gamle Hvit- sokk, ja den kunde hun ta, bare den fikk hvilt sig litt.

Hun gikk op for å bytte på sig sportsdrakten. Der lå jamen Ingeborg ennu i sengen og leste.

— Skal du ikke stå op i dag, slengte hun erger- lig til henne.

— Kan det ikke bli det samme for dig enten jeg er oppe eller ligger? Det er jeg som skal gjøre i stand her i dag. Hvor skal du hen? spurte Ingeborg forundret, da hun så Anne-Sofie trekke på sig sportsbuksene.

— Gå en durabel tur, svarte Anne-Sofie kort. Ingeborg var alt inne i boken igjen og kom ikke med flere spørsmål.

Jamen så det ut til regn. Hun fant frem Oves

regnkappe. Den var så god å ha på, når én skulde ride, for det var en lang splitt i den bak.

Ove kom inn i stallen nettop som hun holdt på å legge sadlen på Hvitsokk.

— Hvad i all verden er det du holder på med? spurte han.

— Jeg vil ri en tur. Jeg trenger mosjon.

— Hø! svært så fin du er blitt. Og mosjon på det gamle øket!

— Får jeg en av de andre hestene da?

— Nei såmen om du gjør, men du kan vel gå. Hvitsokk har vært ute den og skal hvile.

— Den dør vel ikke av en liten ekstratur.

Anne-Sofie leide den ut og kom sig op på hesten.

— Jamen har du ikke tatt min frakk, ropte han efter henne, da hun luntet av gårde. Anne-Sofie lot som hun ikke hørte og hesten diltet avsted i småtrav. Bare vent til de ikke ser oss, sa Anne-Sofie halvhøit, så skal jeg nok få dig til å bevege de gamle skankene dine. Nu måtte hun tenke ordentlig over, hvad hun skulde si til Borch, men det var alltid så ergerlig at man ikke fikk sagt akkurat det én hadde tenkt å si, for én glemte det alltid når det kom til stykket.

Alt det Anne-Sofie hyppet og smattet på Hvitsokk så fikk hun den allikevel ikke til annet enn å småhump i vei. Det vilde ta tid før hun kom frem. Bare nu ikke kapteinen blev altfor forundret, når han fikk se henne komme igjen alt

idag. Hvis han virkelig skulde være fornærmet, så blev det neimen ikke så lett. Men slik en gammel prippen dame som tante Augusta fant alltid ut så mange merkelige ting. Dårlig humør hadde Anne-Sofie vært i, det var sikkert, men det hendte vel alle og enhver. Uhøflig og uforskammet mot ham hadde hun aldri i livet ment å være og ikke trodde hun at Borch var så dum at han tok sig nær av hennes dårlige humør. Nå ja, det var jo for å få greie på det at hun nu drog avsted til Holt.

Borch kom akkurat ut fra låven, idet Anne-Sofie red inn på gården. Han var i ridedrakt og høie støvler. Han stanset og skygget med hånden over øinene, så svinget han luen sin og gikk mot henne. Ergerlig, hun hadde glemt å ta noget på hodet, det hadde vært så kjekt å kunne svinge hatten sin til svarhilsen. Gudskjelov, han så ikke det spor fornærmet ut.

— Nei men Anne-Sofie, er det dig. Det var da usigelig morsomt.

— Jeg glemte noget her igår, sa hun fort, for både Halvor og en av gårdsguttene stod like ved.

— Jaså, sa Borch forundret. Hvad var det du glemte?

— Gundersen har nok funnet det, sa Anne-Sofie og gled ned av hesten.

— Du får gi Hvitsokk litt vann og helst også havre, Halvor, sa Anne-Sofie. Gamla har alt vært ute efter melken før idag.

— Hvad kan jeg by dig? spurte Borch, da de satt inne i stuen.

— Jeg vilde fælt gjerne ha et stort glass av Gundersens gode appelsinsaft, og du, kaptein, er det noget mer av den eplekaken fra igår, tar jeg gjerne litt av den også.

Borch ringte og saften og kaken kom og kapteinen spurte, mens piken var inne.

— Hvad var det du glemte?

— Det snakker vi om siden, svarte Anne-Sofie fort.

Borch så forundret på henne.

— Som du vil, sa han.

— Du kaptein, jeg skal si dig, jeg kommer egentlig for å be dig om undskyldning.

— Undskyldning? Hvorfor det?

— Tante Augusta sa at jeg hadde vært så svært uhøflig, ja uopdragen, sa hun også. Det at jeg hadde glemt noget var bare tøis. Hun sa at du var rystet i din sjels innerste over hvor ekkel jeg hadde vært og det synes jeg var leit. Jeg har alltid tenkt mig sjelen som en tynn, tynn glass-skål, og når så den står og ryster inni én, må det gjøre lidderlig ondt.

Kapteinen lo.

— Nei da, Anne-Sofie, min sjel ryster ikke, så det kan du ta med ro.

Anne-Sofie pustet lettet ut.

— Å det var deilig. Jeg skjønnte nok hun overdrev, det gjør de gamle bestandig, men er det sant at jeg var så ekkel?

— Vennlig og hyggelig som du ellers pleier være, var du ikke igår. Det er sant, forsåvidt har din tante rett.

— Å nå. Jamen er du sinna?

— Du vet da, at jeg aldri blir sint på dig.

— Var det ikke det, jeg visste. Herregud, hvor greit det er å ha med mannfolk å gjøre. Damer, især slike bydamer som tante Augusta, finner på så meget rart. Du kan tro hun sa mange sjofle ting til mig.

— Hvad sa hun?

— At jeg fløi efter mannfolk og at da hun var ung, var det uanstendig at unge piker viste sig så ivrige efter å være sammen med dem. Har du hørt noget så dumt? Hvorfor kan ikke jeg, hvis jeg virkelig har lyst til å være sammen med en mann og det har jeg bestandig, like godt vise det som han? Kan du begripe det?

— Men hvad var det hun egentlig mente?

— Å, det er den kontoristen på saga og så landbrukseleven vår. Du vet, det er så fin måne nu fortiden og da er det morsomt å sverme i måneskin.

— Hvad gjør dere, når dere svermer da?

— Uff, du da. Driver frem og tilbake i alléen og snakker morsomt vel.

— Kysset de dig ikke da?

— Pleier du å gjøre det?

— Nei, jeg svermer ikke jeg. Men jeg kan godt forstå din tante. En skal bare gå slik med den man virkelig er forelsket i.

— Dere er så høitidelige. Det er ikke alltid så godt å vite, om en er forelsket. En må jo prøve, forstår du.

— Du Anne-Sofie, kunde du tenke dig å sverme, som du sier, i måneskin med mig?

— Ja hvis du var på Munkegården, men du er jo bestandig så langt borte.

— Hvorfor kan du ikke bestemme dig til å gifte dig med mig? Du vet, du kommer til å gjøre det.

— Jamen tenk om jeg så traff en, jeg likte bedre siden.

— Å jeg skulde nok passe på dig.

Anne-Sofie blev sittende litt, så sa hun:

— Det er nettop det som jeg synes må være så vanskelig, når en gifter sig, at man bare skal være sammen bestandig evig og alltid med den ene. Tenk ikke engang Ellen og de andre — men nu må jeg vel gå. Hun reiste sig og Borch kom bort til henne og tok hennes ansikt mellom sine hender.

— Jeg skulde være så inderlig snild mot dig, Anne-Sofie, og du skulde få det så godt.

— Ja det er ikke det. Anne-Sofie vred sig unda. Men det haster jo ikke med dette.

— Jo såmen gjør det så. Du er ikke så forferdelig ung lenger. Det er mange som er gifte i din alder. Men kan du ikke bli her og spise middag med mig?

— Jo det vil jeg gjerne, for jeg skal si dig jeg

har uke fortiden og så slipper jeg alt det maset. Ellen får overta arbeidet mitt. Men du må telefonere, kaptein, jeg tør ikke. Men hvis jeg blir her, skal du love ikke å snakke mer om den giftingen, for vi vil ha det hyggelig.

Borch blev stående og se ut av vinduet en stund, så sa han:

— Jeg skal love det, men jeg vil bare si dig en ting nu, at jeg skal vente en måneds tid, men da vil jeg ha et svar av dig. Sier du så nei, så reiser jeg til byen og ser om jeg ikke kan treffe en annen ung dame, som jeg kan bli glad i.

— Det vilde være svært kjedelig om du fant nogen. Det blev jo ikke spor hyggelig å komme hit, hvis her var en fremmed dame. Neimen om jeg synes du skulde gjøre det.

— Det kommer bare an på dig det, Anne-Sofie.

— — —

Da Anne-Sofie kom hjem utpå eftermiddagen blev hun mottatt av en smørblid tante Augusta.

— Så du har vært på Holt, barnet mitt, sa hun. Det var riktig hyggelig gjort av dig. Hvordan hadde den elskverdige kapteinen det efter gårsdagens selskapelighet?

— Bra, sa Anne-Sofie kort, men så la hun til, for hun syntes tante Augusta skulde ha litt igjen for all sin vemmelige snakk: Kapteinen var ikke det minste sinna, så der hadde du nok tatt grunn dig feil.

— Du vet en høflig mann som kaptein Borch

viser det ikke, selv om han føler sig aldri så støtt. Det hører med til god omgangstone det, barnet mitt.

Da de alle satt ute på altanen om kvelden i den mørke lune sommeraften, spurte fru Meinhardt med ett:

— Men hvor er Anne-Sofie?

— Kanskje hun alt har lagt sig, sa Ellen. Hun visste godt at det ikke var så, for hun hadde sett Anne-Sofie forsvinne nedover alléen for en stund siden.

— Hun er vel trett etter rideturen, sa tante Augusta, og kanskje har hun litt av hvert å tenke på idag, la hun til og så op på månen.

VI

Ove og Tinny satt ved frokostbordet.

— Vil du love ikke å si noget til en levende sjel, så skal jeg fortelle dig noget rart, sa Ove.

— På ære, sa Tinny høitidelig.

— Jeg vil rømme.

— Er du gal!

— Jeg orker ikke dette lenger, Tinny. Jeg blir gal av alt dette slitet. Er det nogen mening i at jeg skal slite og arbeide mig sønder og sammen bare fordi nogen kuer og hester skal leve.

Tinny satte melkeglasset fra sig.

— Vi lever jo også av alt det som gror og vokser, Ove, og av kuene også, sa hun alvorlig. Hvad vil du gjøre?

— Jeg har tenkt å reise ut og forsøke å få noget å gjøre. Jeg kan spille på kaféer og kinoer, så dør jeg ikke av sult.

— Du blev nok snart kjed av det.

— Da fikk jeg da spille, men dette arbeidet, Tinny, det dreper mig langsomt og sikkert.

Tinny så bekymret på ham.

— Var det ikke best å forsøke å snakke med far først?

— Du vet da at det er totalt håpløst. Han vil bare bli fra sig av sinne. Nei, det tør jeg ikke.

Tinny så på den lange lyse gutten i den blå overall'en. Han stod og strakte sig.

— Jeg er så trett, Tinny, og nu skal jeg til med alt dette harde arbeidet igjen. Og så de stakkars henderne mine. Tror du man kan spille godt med slike arbeidsnever? Han strakte henderne frem.

— Lov mig at du vil vente iallfall en ukes tid.

— Hva mener du med det? Vil du snakke med far? Det vet du da på forhånd er helt forgjeves.

— Jeg har snakket med tante Augusta om dig og hun har lovet å hjelpe. Hun sa at du kunde få bo hos henne. Uff, at hun skal stå så sent op, ellers kunde vi snakket med far, før han gikk på kontoret.

Tinny reiste sig og skjøv stolen inn under bordet.

— Jamen er du snild, Tinny, og så modig da, sa Ove beundrende.

— Det blir en farlig jobb, men vil tante Augusta hjelpe slik som hun har lovet og virkelig holde det, når det nu kniper som verst, ja så skal far gi sig. Men nu må vi gå, du vet vi skal begynne å slå kornet idag.

— Uff ja. Ove slentret uvillig efter henne.

— — —

Det var efter middagen og alle var tilstede uten

Ove. Tinny hadde gitt ham et vink om å forsvinne.

— Du far, sa Tinny resolutt. Tante Augusta sier at hun snart må reise hjem, men det er noget vi må snakke med dig om, før hun drager. Tante er så snild at hun mener å innby Ove til å bo hos sig utover høsten, når arbeidet her er ferdig, så kunde han kanskje få spille for en eller annen stor musiker inne i Oslo og endelig engang få vite om han duer til noget eller ikke.

— Hvorfor i all verden skulde han det? Munk så forbauset op.

— Det er synd på gutten, Jess, sa fru Meinhardt stille. Hans liv og lyst er pianoet og du sier jo selv bestandig at han ikke duer til landmann.

— Min eneste sønn skal ikke bli nogen spillekant. Han skal holde sig til gården her som alle Munker har gjort før ham.

— Vilde det ikke være fornuftig av dig å la ham få lov å forsøke sig. Kanskje får han høre at hans talent ikke er utover det almindelige, så vil han muligens slå sig til ro, men som det nu er, vil han gå med en evig utilfredsstillet lengsel.

Tante Augusta så så rolig ut. De andre turde næsten ikke trekke pusten, for Jess Munks ansikt hadde antatt den faretruende mørkerøde farve, som alltid betydde storm.

— Må jeg spørre om hvem som skal overta gården her? Dere vet kanskje det også dere, kom det sint.

— Ja jeg skal gjøre det, sa Tinny.

— Du! Du er jo bare en pike.

— Bare en pike! Tinny blev hissig. Hvorfor kan ikke en pike like så godt styre en gård som en gutt? Du har selv sagt utallige ganger at jeg er flink. Er ikke en flink pike meget å foretrekke fremfor en dårlig gutt og du vet at Ove er håpløs, fordi han totalt mangler interessen for gårdsdrift. Han kan ikke se forskjell på en merr og en hingst engang, fordi det er ham så knusende likegyldig.

— Nei men Tinny da, kom det fra tante Augusta.

— Jeg skal gjerne gå på denne hersens landbruksskolen, som du pukker så på, skjønt jeg begriper ikke, hvad det skal være godt for. Jeg lærer da meget bedre det jeg skal her på gården.

— For noget tøv, sa Munk. Gården her har gått fra far til sønn nu i mange slektledd og så skal min sønn bryte den gamle tradisjon og gi sig i kast med spilling og kvinkeling. Er det arbeide for et voksent mannfolk kanskje? Munk var så sint at han næsten skrek.

— En — to — tre — fire — fem — seks —, kom det langsomt fra Tinny.

De andre så forbauset på henne.

— Har det hjulpet på dig, far, avbrøt hun sig selv. Tenk det hjalp virkelig på mig. Det var et godt råd. Jeg kunde formelig kjenne, hvordan det begynte å koke innvendig og nu er det iall-

fall bare lunkent der, sa hun og la hånden på maven. Far sa at jeg skulde forsøke å telle til ti, forklarte hun de andre, når jeg blev sint og tenk, det hjalp virkelig.

Munk hadde reist sig og gikk frem og tilbake på gulvet. Tante Augusta smilte og Ellen og Anne-Sofie bet i lommetørklædet og pusset nesen.

— Tenk om de satte dig på en scene, far, og forlangte du skulde spille komedie. Du vilde da plent nekte.

Nu kunde de andre ikke holde sig alvorlige lengere, de brast ut i latter. Å tenke sig far på en scene var virkelig for komisk.

— Ja like umulig for Ove er det å dyrke jorden, blev Tinny ufortrødent ved.

— Nei, hvad du kan finne på, Tinny! Ingeborg skoggerlo og selv Munk måtte smile.

— La Ove få lov å prøve sig, Jess. La ham få lov å komme inn til mig når du kan undvære ham her på gården.

— Undvære ham det kan jeg sagtens mer enn godt. Men at min sønn skulde bli en forløpen kunstner, som drar om og spiller for folk for penger, nei så fanden om han skal.

— Han må selvfølgelig først få en grundig utdannelse, blev tante Augusta ved.

— Ja der har vi det. Munk stanset foran henne. Vi skal øse ut penger på det tøiset naturligvis. Kanskje han til og med skal til utlandet for å utdanne sig.

— Det må han naturligvis. Vil ikke du betale de pengene, så skal jeg gjøre det, hvis han da har talent, men det må vi ha visshet for først.

— Nei, du er da det snildeste menneske i verden, tante Augusta, utbrøt Tinny. Jeg begriper ikke at du og far som er søskende kan være så forskjellige.

— Om en har litt fornuft i hodet og vil ha en smule hånd i hanke med sine barns fremtid, så skal det straks hete sig at man er lei og slem. Munk slo ut med hånden. Du på landbruksskole som et mannfolk og Ove foran pianoet som et kvinnfolk! Å jo jeg skal si det er hyggelige tider vi lever i. Enn dere andre, har ikke dere også overraskelser å komme med?

Ingeborg så op. Skulde hun gripe anledningen og si fra at hun var fast bestemt på å studere videre og bli doktor. Å nei, hun fikk vente. Han tålte visst ikke mer nu.

— De der, Tinny slo ut med hånden mot sine søstre, kan du være sikker på gifter sig akkurat som andre piker. Kanskje du kunde opnå, far, å få en svigersønn efter ditt hjertes ønske.

— Gården skal gå til en Munk den og ikke til en fremmed mann. Dere selger kanskje endog gården, når jeg ikke er mer, la han til og så ut over alle markerne, hvor hans forfedre hadde nedlagt så meget arbeide.

— Nei det kan du bande på, far, at det skal aldri skje. Du kunde likeså godt hugge hodet

av mig som å selge Munkegården. Tinny så på ham med tårer i øinene. Ove får engang skaffe oss en sønn, far, en gutt som du og jeg gjør til en ordentlig gårdbruker, så går ikke gården ut av slekten.

— Nå ja, ja, jeg kan ikke avgjøre dette nu. Jeg får tenke på det. Det blir iallfall intet tap for landbruket — og dermed gikk Munk fort ut av døren.

De andre blev sittende tause.

— Jeg tror han gir sig, sa Ellen efter en stunds forløp, men det blir ikke greit å være Ove.

— Å pytt, svarte Tinny, får Ove bare utsikt til å spille, så lar han sig gjerne levende flå. Men du, tante Augusta, du var jamen gjennom gentil, det skal vi aldri glemme dig.

Fru Meinhardt lo.

— Ja vet dere, jeg er av og til svært takknemlig over at jeg selv ingen barn har. Det er ikke greit å være foreldre i våre dager, hvor de unge har så sterke viljer. Det var lettere i mine unge dager, da lot vi våre foreldre bestemme for oss, iallfall tok vi dem da bestandig med på råd og hørte på hvad de sa, men de unge mennesker nu-tildags bestemmer alltid alting selv.

— Å, dere var vel ikke bare engler dengang heller, avbrøt Anne-Sofie iltert. Dere bestemte da selv, hvem dere vilde gifte dere med.

— Ja men vi var fornuftige. Vi gikk ytterst sjelden utenfor vår stand, Anne-Sofie. Naturligvis

hendte det, men det blev ansett som en avgjort mesallianse og en ulykke for de foreldre, det rammet.

— Ikke for de to som giftet sig? spurte Anne-Sofie leende.

Fru Meinhardt trakk på skuldrene.

— Dengang kom det også meget sjeldent noget godt ut av et slikt overilet ekteskap.

— Nei, nu må jeg gå og være flittig, så blir far blid. Vi har fått gjort så meget idag, slått kornet og satt det i rauk på hele det søndre jordet og Ove holder på nede på elvejordet nu. Han skal bli glad dere —. Og dermed sprang Tinny sin vei.

— Rørende den kjærligheten til Ove, sa fru Meinhardt og så efter henne.

— Ja den som Tinny først er glad i, forsvarer hun gjennem tykt og tynnt.

— Ove har hun tatt under sin beskyttelse helt fra hun var liten, sa Ingeborg. Kan dere huske den gangen Ove hadde fått juling på skolen av en klassekamerat. Næste dag møtte Tinny op og hentet ham og så bet hun den gutten så hårdt i armen at han blødde.

Tante Augusta rystet på hodet. Jamen var de Munkegårdsbarna noget for sig selv.

VII

Et dårlig humør kan legge sig som en klam trykkende tåke over et helt hus og slik var det på Munkegården nu. Jess Munk gikk om taus og mørk, slik tok det på ham at hans eneste sønn ikke vilde overta det arbeide fedrenegården krevde.

Fru Meinhardt var reist. Ove holdt sig mest utendørs og døttrene, som ellers ikke var redde av sig, holdt til i Lillestuen som lå unda og hvor de visste at faren ikke kom. Alle undgikk de Munk, så godt de kunde, verst var middagsmåltidene. De blev spist under en knugende taushet og var en sann lidelse så lenge de varte.

— Vær så god.

— Vil du ikke ha litt til?

Det var de ord som blev vekslet, ellers vovet ingen av dem å oplate sin munn og Munk sa ikke et ord.

Kaffen efter middagen blev mer enn villig båret inn til faren på hans kontor. Ingen protesterte, de var glad de slapp unda den stunden.

— Dere, sa Ingeborg — de 3 eldste døttrene satt inne i Lillestuen — jeg synes ikke egentlig

det var modig av tante Augusta å reise slik en orkan som hun gjorde, og så bare feigt flykte sin vei.

— Du kunde ikke vente, hun skulde bli her. Far var da så uhøflig mot henne. Han snakket jo ikke til henne og man kan ikke by en dame som tante Augusta slikt, selv om det er ens egen søster. Ellen satt og glattet på en konvolutt, hun holdt i hånden.

— Jeg undres jeg, sa Anne-Sofie, om når og hvordan dette tordenværet skal gå over. Tro om det hjalp å be kapteinen komme hit?

— Du med din kaptein. Du tror han makter allverdens ting, stille stormen og gjøre underverker. Det eneste som vilde nytte var vel at Ove gav sig, sa Ingeborg bestemt.

— Det vilde ikke hjelpe, det er for sent nu. Ellen hvisket uvilkarlig. Far er jo evig misfornøid, hvad han så enn gjør. Kom han bare bort så blev her vel endelig til å være. Far kan da ikke gå om i evig raseri mot oss, stakkars uskyldige skapninger. Men vet dere, det er én ting som er hendt, sa hun plutselig besluttosom, og jeg vet ikke min arme råd.

— Nå da, er det ennu flere ulykker?

— Fortell fort da vel, kom det fra de to andre.

— Da jeg var inne i byen blev jeg så gode venner med en ingeniør Thor Klem og så sa jeg til ham at hvis han nogengang kom på disse kanter, måtte han se innom Munkegården, og tenk nu

skriver han — hun viftet med brev — at han og en venn av ham er på biltur og vil besøke oss. Hvad skal vi gjøre om de kommer midt i fars forferdelige humør! Ellen så helt ulykkelig ut.

— Er det fra ham du får alle de brevene? spurte Anne-Sofie.

Ellen overhørte fullstendig hennes spørsmål og blev ved.

— Jeg tør ikke ta imot dem. I beste fall holder far sig unda og det blir jo for uhøflig mot de to fremmede herrer.

— Hvem er den andre du? spurte Anne-Sofie interessert.

— Det er en doktor Grønberg og det er en høitidelig herre, som man ikke kan by slik behandling, svarte Ellen.

— Jeg vet ikke bedre enn at du får betro dig til Borch og be ham ta imot dem, sa Anne-Sofie.

— Der er du igjen ute med kapteinen din, lo Ingeborg. Ergerlig, de skulde komme akkurat nu her er slike tilstande, ellers kunde det jo blitt svinaktig hyggelig å hatt dem her.

— Har du et bedre forslag kanskje, sa Anne-Sofie til Ingeborg. Hos Borch blir de pent behandlet og får deilig mat. Kjedelig for oss blir det, men jeg ser ingen annen utvei.

— De kan komme nårsomhelst, sa Ellen rent fortvilet. Jeg må visst be Tinny si det til far.

— Det vilde jeg ikke gjøre, sa Ingeborg bestemt. La dem komme helt uventet, det er det

beste, så blir far overrumplet. Han kan da ikke la hele denne ulykkelige historien gå ut over to fremmede herrer som kommer på besøk.

— Jamen dere må jo forstå, hvor flaut det blir for mig, hvis nu far f. eks. ikke ber dem å bli nat-ten over. Ellen var næsten på gråten.

Anne-Sofie blev sittende litt og studere. Det vilde absolutt være fornuftig å telefonere til kapteinen og få ham hit som lynavleder, for far er alltid høflig mot Borch. Straks de ser bilen ved broen kan de ringe til Holt. Men på den annen side, hvis nu den doktoren viser sig å være hyggelig til tross for at Ellen sier at han er høitidelig, så er det ergerlig å ha Broch her, for han passer så på henne bestandig og nu blir han vel ennu verre enn ellers, siden han har sagt det med den måneden. Kapteinen mener alltid det, han sier. Nu ja, hun får se både tiden og den høitidelige doktoren an, før hun bestemmer sig.

— Slår vi oss sammen, så døiver vi vel alltid far, når der er fremmede tilstede, sa hun. Vi får late som om der aldri har vært dårlig humør på Munkegården, bare idel solskinn og fred, de to fremmede herrer må iallfall ikke merke noget. Ellen, du må ikke si noget til ingeniør Klem om tilstanden her.

— Det kommer an på far, svarte Ellen heftig. Jeg vil absolutt ikke finne mig i at de blir dårlig mottatt.

— Ja nu går jeg og får Martin til å hugge hodet

av noen kyllinger, så har vi da iallfall mat. Bli med mig, Ingeborg, så hjelper du mig med ribbingen.

— Uff, det er det motbydeligste arbeide jeg vet, svarte Ingeborg uvillig og drog sig op av den gamle gyngestolen. Rive fjærene av ennu varme dyr, jeg har alltid følelsen av at de kjenner det.

Ellen blev stående og se nedover veien. Bilen kunde være her nårsomhelst nu, men de skulde være over hos Grønbergs søster og det kom jo an på, hvor lenge hun holdt på dem.

Ellen kunde ikke få sig til å gå fra Lillestuen. Herfra kunde hun se broen og et stykke av veien. Hun stod spikret fast ved vinduet hele eftermiddagen og var bare såvidt oppe på Blåsalen og fikk på sig en penere kjole og så var hun nede ved vinduet igjen.

Men dagen gikk og aftenen med og der kom ingen. Munkegårdsdøttrene var spent og lyttet til hver lyd de hørte, alle undtagen Tinny. Hun vilde ikke bytte på sig en annen kjole engang.

— Kommer de, så kommer de, sa hun. Det er da ikke noget å gjøre så meget bråk for, det er jo bare to vilt fremmede herrer.

— Imorgen har vi dem sikkert, sa Ellen, hun ønsket så inderlig at hun slapp å gå i spenning neste dag også.

— — —

Og så vilde tilfellet at de to herrer skulde komme nettop da ingen ventet dem.

Det var like efter middagen. Munk lå og hvilte middag inne på kontoret, Ingeborg oppe i sengen med en roman, Anne-Sofie var gått ned i haven for å lete efter et nogenlunde modent glasseple, Tinny og Ove holdt på nede på jordet ved hestehagen, og det verste av alt var at Ellen, trett og lei av ventingen, var gått ned til prestegården, da bilen svinget inn på gårdstunet.

Det blev Lotta som kom til å ta mot de fremmede.

— Jeg vet virkelig ikke hvor jentungerne holder til jeg, sa hun. Han sjelve sover og han tør jeg ikke vekke. Men dem kommer vel snart, dem ligner busta på løvetannen jentungerne her, dem flyr hit og dit og er aldri der dem skal være.

— De må endelig ikke forstyrre hr. Munk, sa ingeniør Klem høflig. Vi kan kanskje få lov å vente så lenge.

Og således gikk det til, at Anne-Sofie som kom op fra haven, gnaskende på et eple, fikk se de to herrer sitte på verandaen. I en fart havnet eplet i en stikkelsbærbusk, hun glattet på håret, drog strømperne op og trakk i kjolen, og så slentret hun som om hun ikke var det minste spent op mot de to herrer.

Hvem var mon Klem og hvem var doktoren? Den lyse med lorgnetten, han så høitideligst ut, det måtte sikkert være doktoren. Den mørke pene var vel Klem, men han var dessverre for buden frukt, for han tilhørte Ellen.

— Goddag, sa hun, idet hun sprang opover trappen. Det er nok hr. ingeniør Klem og hr. doktor Grønberg. Min søster Ellen har ventet dere. Jeg er Anne-Sofie Munk.

— Ingeniør Klem, bukket den lyse, og det er min venn, doktor Grønberg.

Anne-Sofie vendte sig med sitt mest strålende smil. Nei så heldig, tenkte hun. Tenk den neste er doktoren. Han så da ikke det spor høitidelig ut.

— Ellen er i prestegården, men nu skal jeg telefonere efter henne. Og borte var hun.

— Söt ung pike, sa Klem. Hun er den eldste, forklarte han doktoren.

— Blid var hun iallfall, sa Grønberg. Nei så vakkert her er. Munkegården er en kjent gammel gård med tradisjoner. Den har vært lenger i samme slekt enn andre gårde hertillands.

Anne-Sofie fløi trappen op til Blåsalen.

— Ingeborg, du må komme. Herrerne er kommet og ingen hjemme. Jeg kan da ikke underholde to fremmede herrer ganske alene.

— Jeg trodde det var din minste kunst, sa Ingeborg og reiste sig dovent. Uff, en kan aldri få ro til å lese her i huset.

Anne-Sofie kom ut på verandaen med en duk over armen.

— Jeg håper dere har spist middag, for det har vi. Nu skal vi drikke kaffe.

Begge herrerne forsikret at de hadde spist.

Jamen var Ingeborg ekkel som ikke kom. Bare overlate alt til henne! Hun kunde jo ikke få i stand kaffebordet, men måtte sitte og snakke om bilturen de hadde vært på, som om hun syntes det var det morsomste i verden å høre om andres bilturer og som om hun hadde mengder av tid.

Nå, der kom endelig Ingeborg og sannelig også Ellen.

Ingeniør Klem skyndte sig mot Ellen. Nå det var nok ikke til å ta feil av. Det var forklaringen både på Ellens morgenturer og brevskrivningen hennes. Ellen som alltid hadde latt som om menn ikke interesserte henne, hun så ganske anderledes ut nu enn hun pleide, rød og forlegen, men så usigelig lykkelig. Ellen så på Klem med strålende øine. Det stakk formelig Anne-Sofie i hjertet. Slik var det altså å være virkelig forelsket. Men hun kunde nu ikke la være å forundre sig over at ikke Ellen heller hadde forelsket sig i doktoren. Han var både penere og kjekkere. Hun fikk overta å stelle i stand kaffebordet idag, skjønt det egentlig var Ellen, som skulde gjøre det.

Hun vimset ut og inn og endelig var bordet ferdig og kaffen skjenket.

— Fars middagsøvn er det helligste som finnes her i huset. Selv om her brente, tror jeg, jeg vilde betenke mig på å vekke ham, sa Anne-Sofie

med et undskyldende smil til doktoren, mens hun undret sig over, hvem av dem vel skulde påta sig den jobben å si fra til ham.

— Jeg håper inderlig ikke Deres far tar oss det ille op, at vi slik uten videre har hjemsøkt dere, sa doktor Grønberg.

Der falt en dyp taushet over alle.

— Nei hvor kan De tro det, fikk Anne-Sofie sig endelig til å svare og idet samme tok hun den store beslutning at hun vilde gå og si fra til faren. Hun var jo den eldste og fikk ta det på sig, og dessuten fikk hun sannelig hjelpe Ellen her.

— Nu er tiden inne til at han skal vekkes, sa hun. Jeg får gå og si at dere er kommet.

De andre søskende stirret forferdet på henne. Hvad i allverden gikk der av Anne-Sofie? I de dager dette humøret hadde varet, hadde de latt faren sove så lenge han bare vilde.

Ingen skulde se på henne hvor redd hun egentlig var, da hun gikk. Hun stanset og lyttet utenfor kontordøren. Jo, der hørte hun ham rasle med avisen, redd banket hun på og gikk inn.

Da den lyse tynne skikkelsen snek sig inn gjennom døren, gikk det i Jess Munk hvor hun minnet om moren. Hun var ofte på samme stillferdige måte kommet inn gjennom den døren, når der var noget særlig på ferde.

— Nå, hvad står på? Hvad vil du? spurte han morsk.

— Det er kommet fremmede, far. To herrer

som Ellen var sammen med inne hos onkel og tante.

— Hvem har bedt dem? Vi har ikke anledning til å ta imot gjester nu, vi nettop er blitt kvitt tante Augusta.

— Det er ingen som har bedt dem, de er bare kommet for å hilse på Ellen. De er på biltur.

— Så får de reise videre.

Anne-Sofie blev stående. Måte på også å være ekkel. Dette vilde hun ikke finne sig i.

— Vilde det ikke være svært uhøflig om du ikke viste dig, sa hun med hjertet i halsen.

Munk snudde sig mot henne.

— Jeg har ikke invitert dem. Man er ikke nødt til å ta imot alle og enhver, som finner det for godt å ta inn hos én.

— Vi sitter på verandaen og drikker kaffe. Kunde du ikke være så snild å komme ut et øieblikk og hilse på dem? Det blir så leit for oss ellers og — dessuten —. Hun stanset.

— Snakk ut og si hvad du mener.

Anne-Sofie tok sig voldsomt sammen.

— Dessuten tror jeg det har meget å si for Ellen at du viser dig litt vennlig, sa hun hårdt.

— For Ellen. Hvad er det for noget sludder.

— Jeg tror — jeg har inntrykk av at den ene herren, ingeniør Klem, interesserer sig sterkt for Ellen og hun for ham. Du får komme, far.

— Begynner dere nu å drive med kjærestier

her også. Ja det skulde bare mangle at vi skal ha det også nu. Han lo bittert.

— Det får vel du som alle andre fedre finne dig i, sa Anne-Sofie og gikk. Hun kunde ikke la være å slå døren riktig kraftig i efter sig.

— Nå, fikk De vekket pappaen, lo Klem, da hun kom tilbake.

De andre så spent forskende på henne.

— Mannfolk er alltid gretne, når de blir vekket, sa Anne-Sofie rolig og satte sig. Vi får gi ham tid til å våkne.

Jess Munk blev sittende litt, så reiste han sig og gikk frem og tilbake, mens han fikk snadden frem.

Svært så bestemt hun hadde vært Anne-Sofie. Så det begynte å komme friere til gården. Han fikk vel kikke på dem. Likte han dem ikke, skulde det være ham den minste kunst å få dem av gårde. Nu skulde han vel ha et svare bråk med dette også — fire døttre, jo jo det kunde bli til noget. Men fire døttre skapte mindre sorger enn én sønn, det hadde sannelig han fått erfare.

Han hørte hvor de snakket og lo, da han kom inn i forstuen, og så gikk han gjennom havestuen og stod med ett i døren til verandaen.

Det blev plutselig dødsens stille.

De to herrer hadde reist sig og Ellen presenterte dem for faren, mens hun ivrig speidet efter uttrykket i hans ansikt. Gudskjelov, far var da høflig. Han tok dem i hånden og satte sig og nu

fikk de fremmede se, hvor godt hans døttre sørget for ham. En skjenket kaffe, en kom med sukker og fløte, en med kaker og Tinny tendte en fyrstikk til snadden hans.

— Så herrerne er på biltur. Hvor lang tid har De nu tatt fra byen? spurte han, og så var passieren igang.

Det var som alle pustet lettet.

Tro om uværet var over for denne gang, tenkte Ove. Han tendte sig en cigarett og så forsvant han, det var ikke verdt at synet av ham skulde få sinnet til atter å blusse op.

Doktor Grønberg begynte interessert å spørre om gården og slekten. Det kunde ikke hendt noget heldigere. Munk forklarte og de to herrer vandret ned i haven for å se på den gamle runestenen som hadde ligget der fra eldgamle tider. Klem og Ellen forsvant nedover mot nøttealléen og Anne-Sofie og Ingeborg begynte å rydde sammen koppene.

— Jeg tror jamen det har gitt sig, sa Ingeborg, hun stod og så efter Munks lille og doktorens høie skikkelse. Du skal se det var et hell at de to kom nettop nu.

— Den doktoren kunde ikke gjort sig bedre, om han var blitt instruert av oss alle sammen, sa Anne-Sofie, og så er han både pen og elskverdig, ikke sant?

Ingeborg svarte ikke. Hun så bare smilende

på Anne-Sofie, som blev rød og skyndsomt gikk sin vei.

— — —

Stemningen i huset var som forvandlet. Den muntre gamle tone hadde igjen holdt sitt inntog. Ingen var lenger redd for å le høit og selv Ove turde sitte inne med de andre. Ja, det underlige var hendt at da Ove satte sig ved pianoet den første aften de fremmede var der og spilte for dem, så gikk ikke Jess Munk sin vei som han ellers bestandig pleide gjøre. Han hørte ikke på musikken men satt og studerte på hvem av de to herrer han igrunnen likte best. Hyggelige var de begge og man kunde snakke med dem om all verdens ting, selv politikk, og det var jamen ikke mange unge mennesker man kunde snakke politikk med nu for tiden, så gale meninger som de hadde nu. Skulde han være helt ærlig, så foretrakk han vel doktoren, men det kom kanskje av at han hadde forståelse av slektshistorie. Han kjente alle gamle slekter og kunde fortelle så morsomt om alle deres forskjelligartede skjebner.

Herrerne hadde slått på å bile videre alt den første aften, men det fikk de ikke lov til og nu hadde de vært på Munkegården alt i to hele dager og ennu vilde ikke Munk høre tale om at de skulde reise videre.

Det hadde regnet igår, men idag var det strålende vær og nu ikveld det deiligste måneskin.

Munk og doktor Grønberg satt inne i stuen og

snakket. Ellen og Klem var forsvunnet. Anne-Sofie stod i verandadøren og så lengselsfullt ut i haven, som så innbydende hemmelighetsfull ut i måneskinnet.

Uff, at far skulde legge slik beslag på doktoren. Han måtte da forstå at Grønberg hellere vilde gå ut i haven med henne enn å sitte her inne å snakke om de evindelige slektene. Det var virkelig aldri hendt før, at her stod hun lengselsfull alene og nede i haven vandret Ellen omkring med en herre. Hadde bare kapteinen vært her nu. Hun fikk forsøke å få doktoren med sig.

— Har dere sett slikt måneskinn, brøt hun inn i samtalen. Skal vi ikke gå ut i haven?

— Doktor Grønberg er vokset fra måneskinn, sa Munk fort. Vet De, de Ramm'ene som bor på Ramm gård, ja der er det to sønner, så der kan vel slekten fortsettes.

— Den eldste, han den gale oppfinneren, han har bare en datter, men den yngste sønn er nettop gift, så der er det jo håp, svarte Grønberg uten å ta spor notis av Anne-Sofies innbydelse.

— Blir dere aldri kjed av å snakke om hvem som er i slekt med hverandre? spurte Anne-Sofie hånlig.

— Ikke forstyr oss, barn, var det svar faren gav henne og slukøret vendte hun sig og gikk alene ut i måneskinnet. Tenk, at den doktoren kunde se så kjekk ut, når han var så kulden. Hun fikk gå ned til broen, kanskje ventet kontorist

Brede på henne der, det pleide han, når det var slikt innbydende vær. Morsom var han ikke, men han var bedre enn ingen.

Hun stakk hodet inn av døren og sa til faren:

— Imorgen synes jeg sannelig du skal invitere kaptein Borch hit jeg, far, ja hvis været er godt, mener jeg.

VIII

Anne-Sofie våknet ved at nogen rørte sig. Der gikk jamen Ellen og klædte på sig.

— Hvor skal du hen så tidlig? spurte hun søvning.

— Hysh, sa Ellen og pekte på Ingeborg. Jeg skal en tur med Thor Klem, men si ikke noget til de andre, hvisket hun.

Anne-Sofie puttet sig ned under dynen igjen, for Ellen hadde satt op altandøren og det var kjølig om morgenen nu. At nogen gad stå op så tidlig i de kolde lyse morgener, nei da var de lune mørke aftener noget annet. Nu var altså Ellen så forelsket at hun glad skyndte sig op så tidlig. Nå ja, det var godt å vite, det kaltes vel virkelig forelskelse det, slik alvorlig som førte til ekte-skap. Montro om hun nogensinne blev så forelsket at hun gad stå op klokken seks om morgenen? Hun snudde sig på den annen side og snart efter sov hun.

— — —
Ellen var så rastløs ved frokostbordet. Hun reiste sig alt i ett og det var ikke ende på hvor omhyggelig hun passet på at faren fikk alt det som var på bordet.

Anne-Sofie kunde ikke la være å legge merke til det og at Tinny også gjorde det, viste sig, for hun sa til Ellen:

— Herregud, sitt nå stille da. Du vimser omkring som en maur i solskinn.

Efter frokosten gikk Munk inn på kontoret og en stund efter forsvant Thor Klem.

Ellen blev mer og mer nervøs og til slutt veltet hun melkemuggen på den rene duken, da hun og Anne-Sofie holdt på å ta av bordet.

— Men hvad er på ferde med dig idag? spurte Anne-Sofie forundret.

— Å, Anne-Sofie, Thor er inne hos far og snakker med ham, forstår du, brast det ut av Ellen. Hvad tror du far sier? Du skjønner Thor og jeg er forlovet og det sier Thor nu. Bare ikke far blir rasende.

Anne-Sofie blev stående og se ut av vinduet.

— Å nei, sa hun, jeg tror far er litt forberedt, men hvorfor sier du det ikke selv?

— Jeg kan da umulig snakke med far om slikt, det vilde være forferdelig leit.

— Far burde bli himmelglad. Klem er både en klok og flink mann. Han kan da ikke forlange at vi skal gå her ugifte hele vårt liv.

— Men hvordan kan du si at far er forberedt? spurte Ellen.

— Jeg lot et par ord falle den dagen de kom og da far var så sint.

— Jamen du visste da ikke noget.

— Å, du vet at den slags skjønner jeg mig på. Jeg så det ved første øiekast og dessuten var det jo alle de brevene du fikk.

— Jeg går ut på gangen, jeg, og hører efter om far snakker hissig. Jeg skal ikke lytte, forstår du, bare høre efter hvordan det låter.

Og borte var Ellen.

Anne-Sofie ryddet det siste bort. Det var ikke riktig dette, hun som den eldste skulde vært forlovet først. Men hadde hun villet, kunde hun både vært forlovet og gift for lenge siden.

— Jeg hører bare en svak snakken og den høres fredelig ut, sa Ellen, da hun kom inn igjen. Du skal se det går godt.

— Hvorfor skulde det ikke det, Ellen? Dere opfører dere jo så pent og gammeldags at selv tante Augusta ikke kunde ønske sig det mer anstendig. Nu er simpelthen Klem inne hos far og anholder om din hånd.

— Uff, vær ikke så ekkel da, Anne-Sofie. Thor vilde at jeg skulde si det til far, men jeg sa plent nei, så snakket vi litt om å be dig gjøre det, men da sa Thor at han heller vilde gjøre det selv. Jeg forberedte ham på at far var som krutt, så man måtte behandle ham — ialfall i denne tid alt dette med Ove står på — som et råttent egg.

— Pen introduksjon av en svigerfar, må jeg si. Men du kan da skjonne at far blir både rørt og glad. Han er så snild og ømhjertet i grunnen, det er bare når noget går mot hans vilje at han

eksploderer. Du vet det har vært en veldig skuffelse for ham dette med Ove.

Tinny kom inn med en haug strømper og satte sig ned ved bordet. Hun så fra den ene til den annen, men ingen sa noget.

— Kjære, hvor høitidelige dere er da. Er det noget på ferde?

Anne-Sofie så på Ellen og da denne nikket, sa hun:

— Ellen er blitt forlovet med Thor Klem og han er nu inne hos far og snakker med ham.

— Jaa, sa Tinny rolig og drog en strømpe over hånden og betraktet kritisk de mange hullene.

— Er du ikke spor forbauset? spurte Ellen.

— Opriktig talt — nei. Du kan da ikke forlange at jeg skal være forbauset, jeg har da øine i hodet, og når Ellen forsvinner ut i haven i mørket med en mann, vet jeg da at det betyr ganske alvorligere ting enn om Anne-Sofie gjør det. Men jeg får vel gratulere høitideligen og ønske til lykke. Klem er kjekk han, så du har ikke vært dum.

De andre kunde ikke la være å le.

— Hvad går det av dig at du plutselig gir dig til å stoppe strømper? spurte Anne-Sofie. Du pleier jo bare trekke det ene fillete paret utenpå det annet i håp om at hullene ikke skal treffe hverandre.

— Ja men det gjør de nu, ser du, for de er på tærne alle sammen og så er det disse forbistrede fletskoene som tante Augusta har gitt mig, en kan

se tvers igjennem dem og dønn inn på tærne. Kan ikke du ta en strømpe, Anne-Sofie, og du en, Ellen, så blir det et helt par og da greier jeg mig langt. Tiden går fortere, Ellen, når du har noget å gjøre, sa hun overtalende.

De tre søstre satt så flittige rundt bordet, da Munk og Thor Klem kom inn.

Ellen reiste sig uvilkårlig og så spent på sin far. Han gikk bort til henne og kysset henne på pannen og sa:

— Til lykke, kjære barnet mitt. Jeg er så glad, for jeg vet du får en bra mann.

Tinny så til sin sorg at nu blev hennes strømper ganske glemte. Anne-Sofie gikk bort til Klem og ønsket ham til lykke, og Ellen opgav naturligvis stoppingen. Alltid skulde der nu komme noget i veien, nettop nu hun hadde fått dem begge to så godt i gang.

— Vi får holde forlovelsesselskap iaften, barn, sa Munk.

— Ja, skal vi ikke invitere kapteinen, sa Anne-Sofie fort. Jeg skal telefonere.

— Borch er reist han, svarte Munk. Har jeg glemte å fortelle dere det? Han telefonerte til konsultoren forleden og bad mig hilse dere alle.

— Reist! Anne-Sofie blev stående og se på sin far. Hvorhen?

— Han skulde først være litt inne i byen og siden tenkte han på å ta sig en tur til utlandet. Men nu må jeg avsted. Jeg skal i et møte og kom-

mer først hjem i eftermiddag. Adjø så lenge. Og dermed gikk han.

Ellen og Klem forsvant inn i stuen og Tinny strevde videre med sine strømper, mens Anne-Sofie bare satt og stirret frem for sig.

— Du kan da likeså godt stoppe, mens du sitter her. Tinny skjøv strømpen over til henne.

— Nei, jeg orker ikke dine strømper nu. Anne-Sofie reiste sig brått og gikk ut og nedover mot nøttealléen.

Så Borch var reist og uten å si fra! Før måneden var omme ennogså. Hva kunde det bety? Mente han at hun skulde sendt ham bud, Tenk om han kom hjem med en forlovet eller ennu verre med en kone. Han hadde jo sagt at han ikke vilde vente lenger på henne, men måneden var jo ikke ute ennu. Bare hun visste hvor han var. Hun kunde jo telefonere og spørre Gundersen og skrive til ham, men om nu brevet kom for sent og han alt var forlovet med en annen, det vilde være forferdelig flaut. Nei, det gikk ikke an. Tenk at Borch skulde gjøre det så vrient og vanskelig for henne, han som alltid hadde hjulpet, når det var noget som var vanskelig og som hun alltid hadde kunnet stole på som på et fjell. Og så skulde han til og med reise til utlandet, da kom han jo ikke igjen på en evighet. Det var nu vel aldri i livet på bryllupsreise han skulde? Uff, at alt skulde være så leit for henne nettop nu. Der gikk Ellen så lykkelig og glad og så

skulde hun, Anne-Sofie, nettop nu ha det så ekkelt.

Hun vilde ringe til Gundersen og spørre hvor han var, jamen vilde hun det. Hun sprang inn i spisestuen hvor telefonen var, og der satt så sandelig ennu Tinny.

— Kom med strøpene, sa Anne-Sofie fort. Det er ikke til å holde ut å se dig sitte der og snurpe sammen hullene. Gå du ut og foreta dig noget nyttigere, så skal jeg stoppe for dig.

— Å så snild du er. Det blir virkelig bare snurp for mig og til slutt blir strømpen så vond å ha på, sa Tinny, men hun gikk ikke, hun satte sig godt til rette ved bordet.

Anne-Sofie så utålmodig på henne.

— Du, jeg synes slett ikke at det er sån forferdelig stor glede at Ellen er blitt forlovet, sa Tinny langsomt.

— Hvorfor ikke det? Anne-Sofie så forundret op.

— Ikke for oss andre. Dette vil jo si at Ellen engang om kanskje ikke så lenge skal bort fra Munkegården. Der har vi den første ødeleggelse av vårt familieforhold. Snart kommer din tur og så reiser Ingeborg og vel Ove også og så blir far og jeg sittende her alene og så er det forbi med vårt muntre Munkegårds liv.

— Du må da ikke se slik på det. Det er bare blank og bar egoisme. Du kan da ikke forlange at Ellen og jeg skal sitte her hele vårt liv og tørke

inn. Du unner da Ove å komme bort. Du skulde gå ned og snakke med ham.

— Ja dette med Ove må ordnes nu, sa Tinny. Far må gi et svar. I aften når han er i riktig godt humør vil jeg forsøke å snakke med ham.

— Jamen du må forberede Ove.

Tinny var straks fyr og flamme og endelig var Anne-Sofie alene og kunde telefonere.

Anne-Sofie spurte Gundersen om kapteinens adresse og fikk det svar at fra idag var det poste restante, Kjøbenhavn. Hun blev dypt skuffet. Hadde han bare vært i Oslo, hadde han kanskje kunnet komme hjem, når han fikk hennes brev, men i utlandet! Gundersen hadde fortalt at han aktet sig ennu lenger sydpå, men hvorhen visste hun ikke. Hun fikk opgi den planen med å skrive. Sende et brev med så viktig et innhold på må få ut i verden, det orket hun ikke.

Tårene dryppet langsomt ned på Tinnys strømper. Alltid skulde nu hun være så uheldig —

— — —

Det blev holdt mange taler ved aftensbordet. Munk snakket så varmt om den lykke som lå foran to unge mennesker som virkelig holdt av hverandre. Doktor Grønberg talte for Klem og sa at om han hadde hatt en datter som han var nødt til å gi bort til en fremmed mann, kunde han ikke funnet en bedre enn sin venn. Tinny hadde også holdt tale. Hun sa at nu begynte fuglene å fly bort fra Munkegården. Den første blev vel

Ove, sa hun frekt og så rett på sin far, og så kom vel turen til Ellen. Anne-Sofie kunde de sikkert ikke være helt trygg for heller.

Anne-Sofie blev blussende rød og Tinny holdt næsten på å komme ut av talen, for hun så til sin forbauselse at Anne-Sofie hadde tårer i øinene.

Men det vilde Tinny si dem at hvor de så enn fløi hen, om det var aldri så langt, så skulde de vite at hit til Munkegården kunde de alltid vende tilbake, for her var deres gamle rede og her saft far og hun som alltid med største glede vilde ta imot dem.

Og til slutt talte Thor Klem og sa at det hadde han forstått, at det måtte bli sårt den dag han for alvor kom for å hente Ellen, for det hjem de hadde her på Munkegården var det ikke mange som hadde. Det var næsten mer barnas hjem enn farens. Og den som hadde forstått å skape et sånt hjem for sine barn vilde nok få det igjen, for de vilde alltid føle det som deres eget.

Klokere kunde han ikke sagt det, tenkte Tinny, og godt var det at far blev så rørt, for i aften skulde det store slag for Ove stå.

Ove og Anne-Sofie var de eneste som ikke lot sig rive med av den glade stemning. Ove kunde hun forstå, han var simpelthen redd, men Anne-Sofie? hvad gikk der av henne? Hun pleide da aldri å være så stille og formelig fortrykt. Hun satt der med et uttrykk i øinene som Tinny ikke kunde forstå. Nu fikk hun se til først å ordne

dette med Ove, så fikk hun ta fatt i Anne-Sofie og se til å få greie på, hvad der var i veien med henne. Det kunde da vel aldri i livet være noget med denne Græsvold. Han var reist dagen før. Tante Augusta hadde pålagt henne så innstendig å få ham av gårde så fort som mulig og det hadde hun gjort, til tross for at bestyreren hadde knurret over at han ikke skulde være over potetop>tagningen, men det var næsten en måned til og på en måned kunde der hende meget, så Tinny hadde resolutt forlangt at han skulde reise med en gang. Men Anne-Sofie hadde så likegyldig rakt ham hånden, da han var kommet for å si adjø, at det kunde ikke være dette heller som var i veien. Uff, slike unge piker fant alltid noget å være ulykkelig over, når de ikke hadde noget ordentlig å ta sig til. Gudskjelov, at Ellen var greid. Ingeborg var det ingen nød med, men Anne-Sofie var av dem som alltid måtte hjelpes. Hun rotet sig bestandig op i noget galt.

— Nu går vi en spasertur i haven. Fritt for far, sa Tinny.

Ellen og Klem var naturligvis villig, Anne-Sofie forsvant ovenpå, og Ove satte sig til å spille for Ingeborg og doktor Grønberg.

— Far, sa Tinny, da de var kommet ned i haven, jeg fant på dette, for nu må du ta en bestemmelse med Ove. Du kan ikke la ham gå her lenger i spenning. Hun var så glad det var mørkt, så slapp hun for å se om han blev rød i ansiktet.

La ham nu få lov å reise inn og prøve, kanskje han får høre at han ikke er utover det almindelige, så kommer han tilbake og så er den tann trukket ut.

— Tror du det går så lett? spurte Munk.

— Ja absolutt. Ove er ikke urimelig. Men sier du nei, så er jeg redd for hvad som skjer.

Munk stanset.

— Skjer? Hvad skulde der så skje?

— Han rømmer, far. Du må huske på at unge mennesker nu er ikke som den gang du var ung. Nu er de ikke redd for å gjøre hvad som helst, bare de får følge det de har lyst til og Ove tror på sig selv. Ja, det vil jeg rent ut si dig, la hun til, da Munk intet svarte, at var jeg i Oves sted, gjorde jeg presis det samme, jeg reiste hvad du så sa. Men heldigvis har jeg ingen slike talenter.

Munk tok noen kraftige drag på pipen.

— Du tror altså at det er fornuftig å la ham prøve sig?

— Absolutt. Du og jeg skal nok greie Munkegården, far.

— Ja du forstår, Tinny, jeg har lenge tenkt på at jeg får gi mig på dette, for det blir aldri noget av en som blir tvunget inn i et arbeide, han ikke bryr sig om.

Tinny stanset.

— Jamen er du klokere enn jeg trodde. Jeg som hadde forberedt mig på et større basketak og så gir du dig med en gang.

Munk smilte.

— Å du Tinny, du synes nok at du skal ordne alt for andre du.

— Æn må jo ta affære, og jeg er nu engang slik at jeg orker ikke gå å se på at tingene går skjevt. Kan jeg nu si til Ove at du har sagt ja og at han kan få reise? spurte hun ivrig.

— Det er best du får den gleden, for det er nu du som har fått dette til.

— Jamen er du lidderlig grei, far. Tenk, jeg som var anlagt på en større trefning og så gikk det hele som smurt. Men du far, blir jeg nødt nu til å reise på denne hersens landbruksskolen? kom det forknytt.

— Nei så død og pine om du skal. Munk stanset. Tror du jeg vil være alene her med de tre andre jentungene uten dig?

— All right! sa Tinny henrykt. Du vet jeg hadde lengtet mig ihjel efter dig og Munkegården. Jeg tror opriktig talt, far, at jeg hadde svunnet hen av lengsel. Men nu må jeg fly. Jeg må si det til Ove straks. Herregud, hvor glad den gutten skal bli. Og borte var hun som en utskutt pil.

— — — —

Det var utrolig stille på Munkegården nu. Ingeborg var flyttet inn for å slippe reisen frem og tilbake fra skolen. Ove var reist og der var kommet et begeistret brev fra tante Augusta, hvor hun skrev, at de første autoriteter på musikkens

område hadde uttalt sig fordelaktig om Oves spill. Ja én hadde endog sagt at det vilde være synd om et slikt talent ikke skulde utvikles videre.

— Hm, hm, sa Munk. Det er klart de sier det, de tjener penger på ham og den dyre undervisningen. La oss bare ta det med ro inntil vi får se hvad kritikerne og publikum sier.

Ellen var optatt med sitt. Hun samlet til huset sitt og hadde laget sig en stor kasse, hvor hun litt efter litt puttet ned alt det hun fant sammen. Anne-Sofie gikk stille omkring.

Tinny kom hjem en kveld, hun hadde vært nede ved elven og fisket ørret og stod nu ute på kjøkkenet og rensset den.

— Vi skal ha den til aftens. Godt, jeg fikk fire, det er snart slutt nu, sa hun. Nei se, Lotta, hvor stor rognen er.

— Det betyr at det blir tidlig vinter når rognen er stor såpass tidlig på høsten, sa Lotta.

— Uff, hvor kjedelig, svarte Tinny. Jeg hadde trodd vi skulde fått en deilig lang høst.

— Jeg er likeglad, svarte Anne-Sofie, for mig kan det gjerne sne. De gikk sammen inn fra kjøkkenet.

— Hvad er det i veien med dig, Anne-Sofie? Du er så forandret. Er det hendt noget kjedelig? Kan du ikke fortelle mig det, kanskje jeg kan hjelpe dig.

Anne-Sofie rystet på hodet.

— Ingen i verden kan hjelpe mig. Jeg har ødelagt mitt eget liv.

— Uff, for noget høitidelig tøis, sa Tinny. Hun var våt på benene og vilde gjerne gå op og bytte, men hun satte sig ned ved spisebordet likevel. Fortell mig nu, hvad det er du går og sørger over.

— Du bare forteller det til de andre, kom det sakte.

— Jeg setter kors på halsen. Jeg skal ikke si det til en levende sjel. Det er meget bedre å snakke ut om en ting som er lei enn å gå alene å trekkes med den.

Anne-Sofie satt litt, så sa hun:

— Det er noget med Borch.

— Med kapteinen! Men han er da skvær nok. Er du blitt uvenner med ham? Han er jo forresten bortreist.

— Ja det er jo nettop det. Du vet Tinny, — Anne-Sofie så bort og blev rød — at Borch har mange ganger spurt mig om jeg vilde gifte mig med ham og nu — nu —

— Og nu vil du og ikke han. Er det derfor han er reist? hjalp Tinny henne.

— Nei, men han sa at han skulde spørre mig for siste gang når en måned var gått og — og så reiste han uten å spørre. Anne-Sofie la hodet ned på armen og gråt stille.

— Jamen kjære dig da, det er jo bare å vente til han kommer hjem igjen og så si at du vil.

— Det er aldeles ikke så lett som du tror, for

han sa han vilde forlove sig med en annen, og nu er han vel reist for å finne denne andre.

Anne-Sofie hulket høit nu.

Der lød en lang plystren fra Tinny.

— Kapteinen er ikke slik en tosk, trøstet hun. Han gifter sig ikke med den første og beste han finner. Men hvorfor i all verden skriver du ikke til ham og sier at du vil.

— Men Tinny, Anne-Sofie så op med et ulykkelig forgrått ansikt, jeg kan da ikke skrive. For det første vet jeg ikke hvor han er og for det annet — tenk om han alt var forlovet!

Tinny satt litt, så sa hun:

— Jamen må det være inderlig fælt å være forlovet. Men du kan da bare spørre Gundersen efter hans adresse. Jeg skal gjerne gjøre det, hvis du synes det er leit.

— Jeg har spurt Gundersen. Hun vet det ikke, kom det med en ulykkelig stemme.

Atter lød der en lang plystren fra Tinny.

— Ja er det ikke alltid det jeg har sagt, Anne-Sofie, at du er ram til å rote dig op i tøis og tull. Da kapteinen gikk her og endelig vilde ha dig, fløi du og flagret med Græsvold, og nu vil du, men ikke kapteinen.

— Si det ikke, Tinny, si det ikke, hulket Anne-Sofie.

Stakkars Anne-Sofie, hun fikk se til å hjelpe henne. Naturligvis måtte kapteinen kunne nåes med et brev.

— Hør her, jeg tar en tur op til Holt jeg, men jeg venter til imorgen, for nu er jeg så lidderlig våt. Jeg later som jeg har et ærend og så spør jeg Gundersen ut så fint og diplomatisk.

Anne-Sofie kunde ikke la være å smile. Tinny fin og diplomatisk var vanskelig å tenke sig.

— Du kunde iallfall få vite om hun snart ventet ham hjem, sa hun.

— Vær sikker, jeg skal nok få greie på det, men nu må jeg bytte, ellers blir jeg syk.

IX

Kaptein Borch satt på hotell Esplanade i Berlin og leste morgenavisen, da en piccolo bragte ham to brever. Han grep først det som han så var stemplet Holtet st. Hvem kunde det vel være? Skriften var stor og ujevn. Gundersen var det ikke, for hun skrev med små sirlige bokstaver. Han brøt brevet og så på underskriften.

«Din gamle veninne Tinny,» stod der.

Borch smilte og gav sig til å lese.

«Kjære kaptein. Jeg tror du burde komme hjem igjen. En viss person sørger, så hun er blitt både tynn og blek. Du vet det er noen som er så rare at de vet ikke hvad de vil ha, før de tror de har mistet det. Var jeg dig og du vil det samme, som du vilde før, så jamen drog jeg straks hjem til Holt. Der er deilig nu, jeg var der før leden. Alle har det brilliant like fra Gundersen til den minste kalven. Du må aldri i livet fortelle at jeg har skrevet til dig. Din gamle veninne Tinny. Brenn dette.»

Borch lo, puttet brevet i lommen, reiste sig og gikk op på sitt værelse og ringte efter regningen. Samme dag reiste han med toget nordover.

— — — —

Den første frostnatt var kommet. Vinden tok kraftige tak i trærne og blåste de siste blade avsted. De lå som et helt teppe i Munkegårdsalléen og hvirvlet så rart om føttene, når man gikk.

Inne i spisestuen durte det koselig i ovnen. Ellen satt ved bordet og sydde på maskinen og borte ved vinduet stod Anne-Sofie og så ut.

Tinny kom inn i vindjakke og store sølete beksestøvler.

— Svineheldig vi tok op de siste potetene i går dere, sa hun.

— Ja det var jo godt, svarte Ellen og så kritisk på den søm hun nettop hadde sydd.

— Du sier det akkurat som om det ikke betydde det minste. Husk på det er mat både for oss og høns og grisene i lang tid det, sa Tinny forarget.

— Ja — ja, jeg sier jo det er godt, lo Ellen. Du kan da ikke forlange jeg skal være himmelhenrykt over nogen poteter.

— Bare vent du, til du selv skal kjøpe dem i kilovis i butikkene, da får du nok respekt for dem.

— Jeg håper virkelig at du er så snild å sende mig en sekk eller to, Tinny.

— Men dere, hvem er det som kommer ridende der! Det kan da ikke være — —

Tinny var fort som et lyn borte ved vinduet.

— Det er nok sant det gamle ordsprog, som sier at kjærlighet gjør blind. Vi andre kan se med et halvt øie at det er kapteinen.

Anne-Sofie så bebreidende på Tinny.

— Kapteinen! Nei så morsomt! Ellen ropte ut av kjøkkendøren: Lotta, sett på kaffekjelen. Kapteinen kommer op alléen. Hun mukker ikke, sa hun til de andre, når det gjelder Borch.

Anne-Sofie blev stående rent målløs.

Der kom han endelig. Men kom han for å fortelle dem at han var forlovet — kanskje endog gift? Hvordan skulde hun holde ut den tiden, innen hun fikk vite det. Hun kunde jo ikke buse på ham med en gang og spørre.

— Undres om han har noget nytt å fortelle oss, sa hun langsomt.

— Du kan da vite han har masser av nyheter, han som har vært ute å reise, sa Ellen.

Anne-Sofie blev stående. Hun skulde være den første han så. Hun turde ikke gå ut og møte ham, men han skulde se henne her i vinduet.

— Hjelp mig å rydde unda her, Anne-Sofie, sa Ellen. Vi må jo sitte her, for det er så koldt i de andre værelsene og her ser slik ut med alt dette rotet.

— Det kan du gjøre selv. Anne-Sofie rikket sig ikke fra vinduet.

— Ordentlig lumpent. Du var ikke så ivrig før efter å se kapteinen, mumlet Ellen, mens hun plukket op filler og tråd.

Der kom kapteinen ridende inn på gården og svang sig av hesten. Han blev stående og snakke med Martin. Uff, bare han nu vilde skynde sig

litt. Jamen gav han sig ikke til å stryke og klappe hesten. Han var nok ikke så spent som hun var. Nå, endelig nu kom han op mot huset.

Anne-Sofie lukket op vinduet.

— Goddag og velkommen hjem! vinket hun. Borch så op og svingte med hatten.

— Å så storartet at han er kommet dere! Anne-Sofie vendte sig med strålende øine mot de to andre.

Ellen så forbauset på henne, men Tinny sa tørt:

— Ja nu er du glad nu. Så glad kunde du vært mange ganger før, bare du ikke hadde fløiet og tøiset med kontoristen og Græsvold. Bare det ikke er for sent nu, kunde hun ikke la være å legge til. Anne-Sofie hadde godt av å bli litt forskrekket.

— Hvad mener du med det? Anne-Sofie var blitt brennende rød.

— Å jeg vet ikke jeg —

— Goddag alle sammen! Gratulerer, Ellen, du er jo blitt forlovet. Borch stod i døren og skjønt han snakket til Ellen, så han bare på Anne-Sofie.

— Lidderlig hyggelig å se dig igjen, kaptein, sa Tinny. Vi er så spent på om du har meget rart og nytt å fortelle oss. Ikke sant, Anne-Sofie?

Kapteinen smilte og satte sig ned.

— Du vet når man reiser slik alene, oplever en ikke stort, men morsomt er det jo alltid å komme til fremmede land og byer.

— Traff du mange pene damer? spurte Tinny. Hun syntes selv hun var overmåte diplomatisk.

— Jeg så naturligvis en del.

— Du er ikke blitt forlovet da? Tinny drev iherdig på.

Anne-Sofie turde ikke se op.

— Ikke ennu, smilte kapteinen, men jeg tror nok, jeg blir det snart.

— Nei hvad sier du! Ellen så op fra sytøiet. Hvem er det med? Hvad heter hun?

— Er hun dansk eller tysk? Det er jo der du har vært. Tinny så ertende på Anne-Sofie.

— Når tiden kommer, skal jeg nok underrette dere. Men Ove som er reist og virkelig har fått lov til å spille! Gundersen fortalte det. Hvad var det som bevirket at far gav sig?

— Hans egen sunde fornuft formodentlig, svarte Tinny fort.

— Og Ellen forlovet! Jeg må si her er hendt store ting på Munkegården, mens jeg har vært borte. Enn du da, Anne-Sofie, er ikke du blitt forlovet? spurte Borch.

— Ikke ennu, skyndte Tinny sig å svare, og hun og kapteinen vekslet et forstående blikk.

— Hvad er det for noget tøv du sier, Tinny, fór Anne-Sofie op. Hvem skulde jeg forlove mig med her? Her fines jo ikke et eneste skikkelig mannfolk. Tinny vrøvler bestandig, sa hun for arget til Borch. Det skulde bare mangle at han skulde tro at det var nogen annen i farvannet.

— Kan du ikke bli her til middag? spurte Ellen. Du vet far vil bli svært glad over å se dig.

— Nei takk, det kan jeg ikke. Jeg stakk bare innom for å hilse på dere, men jeg tenkte å spørre om dere ikke vilde gjøre meg den glede å spise middag hos mig imorgen.

— Forferdelig gjerne, sa Tinny. Vi har det virkelig så trist og kjedelig her nu.

— Jamen da må en av dere være så snild å komme før de andre og hjelpe mig med å dekke bordet. Gundersen er stiv av gikt, så hun må spares mest mulig.

— Jeg skal gjerne komme, sa Ellen fort. I det samme fikk hun et spark på benet av Tinny, så hun hoppet høit.

— Er det ikke best du påtar dig det, Anne-Sofie? Du er likesom mest hjemmevant på Holt, sa Tinny.

— Gjerne det, sa Anne-Sofie med bankende hjerte.

— All right, så er det en avtale. Skal jeg sende hest efter dig?

— Nei da, Tinny var igjen ute. Martin kan kjøre Anne-Sofie op med trillen, nu er vi jo ferde dig med potetene. Har du fått inn dine?

— Ja alt er i den skjønneste orden på Holt. Ja så sees vi imorgen til middag, sa Borch og reiste sig. Og så kommer du først, Anne-Sofie.

Det var ganske umulig for Anne-Sofie å få et ord frem. Hun nikket bare og reiste sig for å følge kapteinen ut. Ellen vilde gå med hun også, men Tinny tok et så kraftig tak i henne at hun

dumpet ned på stolen igjen og så lukket døren sig efter Borch og Anne-Sofie.

— Du er da den største klodrian jeg i mitt hele liv har sett, utbrøt Tinny forarget.

— Hvad i all verden er det på ferde med dig, først sparker du næsten benet av mig og så drar du slik i mig at jeg dumper overende.

— Kan du ikke forstå at du skal la de to være alene? Anne-Sofie og Borch er på nære nippet til å forlove sig.

— For noget tøv. Hvorfor skulde de gjøre det nu? De har da hatt rikelig anledning til å gjøre det før, du vet da at Anne-Sofie ikke vil.

— Ja så nå. Ja enkelte mennesker er temmelig blinde, sa Tinny med nesen i sky.

— Blinde! Hvad mener du med det?

— Se på dem nu vel, så må da du også engang forstå. Tinny var umåtelig stolt over sin egen gløgghet.

Ellen og Tinny stod og så efter dem som de gikk ned mot uthusene. De gikk meget langsomt. Borch snakket og så ned på Anne-Sofie, og plutselig så hun op på ham med et strålende smil, som fikk Tinny til å utbryte:

— Jamen kan hun være søt, Anne-Sofie, når hun bare vil. Ja ja, nu tror jeg, vi kan se på dette som avgjort. Gudskjelov, det har jamen vært nokså strevsomt. Men kjærlighet og forelskelse er alltid lidderlig besværlig for andre.

— Nu snakker du vrøvl, Tinny. Hvad er det

for noget du fabler om? Vi har da ofte nok sett Anne-Sofie og kapteinen gå slik, og du vet da likeså godt som jeg at Anne-Sofie er ram til å flirte, bare hun ser et mannfolk.

— — — —

Anne-Sofie stod ferdig til å kjøre til Holt. Det var utrolig så villig Tinny hadde vært til å skaffe henne hest. Martin skulde kjøre henne med trillen, ingen ting i veien for det.

Lotta kom ut i forstuen.

— Du skal ta denne på dig, sa hun og holdt frem en gammel ulster efter Munk. Det er kalt nu og vi vil ikke ha nogen forkjølelse.

— Jeg tror du er gal, den gamle fæle ulsteren til far.

— Det kan vel være det samme, hvad du har på dig, når du sitter i vognen. Vil du ikke ha den på dig, får du vente og kjøre med de andre i bilen, så vidt du vet det.

— Ditt gamle sinte troll, sa Anne-Sofie og trampet i gulvet. Det lukter all slags fæle ting av den, både tobakk og hest.

— Du dør ikke av det, men du kan dø av lungebetendelse.

Anne-Sofie tok motstrebende ulsteren på sig.

— Den går tre ganger rundt mig, sa hun og kravlet besværlig op i trillen. Er du fornøiet nu, din sinnatagg, sa hun, da hun endelig satt i vognen.

— Ja da søte sukkerungen min, svarte Lotta,

og så lo de begge. Martin slo med svepen og vognen trillet avsted.

Anne-Sofie satt og tenkte på siste gang hun hadde kjørt til Holt. Tenk, hvor dum hun hadde vært da. Men allerede den gang var hun begynt å bli glad i Borch, forstod hun nu, ellers hadde det vel ikke gjort så inntrykk på henne at tante Augusta hadde sagt at hun hadde opført sig ekelt mot ham. Nu stod han vel alt og speidet efter vognen og var spent på om det var hun eller en av søstrene som kom, for igår, da de gikk ned til hesten hans, hadde han sagt:

— I morgen når du kommer spør jeg dig for siste gang i livet, Anne-Sofie, og har du ikke et godt svar å gi mig, er det best du lar en av de andre komme.

Hun hadde svart at han kunde være skråsikker på at hun selv skulde komme, og til det hadde han sagt at han vilde ikke være sikker, før han så henne.

— Kan du ikke få Svarten til å fly litt da, Martin. Jeg utstår ikke å dra mig slik av gårde.

Martin fikk Svarten i trav og endelig svingte de op for døren på Holt.

Der stod kapteinen på trappen.

I et nu var han nede og løftet både henne og ulsteren ut.

— Nei, nu får du vente litt, sa Anne-Sofie. Det gamle stinkdyret til far kan Martin få med sig hjem igjen, og så slengte hun ulsteren op i vognen.

Borch drog henne inn og døren lukket sig efter dem.

Martin blev sittende litt og vente.

Hvor rar kapteinen var idag. Han gikk ned av bukken, tok ulsteren og la den pent sammen for å vinne tid, så skottet han bort til vinduet i fløien, men ingen så ut. Neimen om han nogen sinne før hadde oplevet å dra tørrmunnet fra Holt, men engang skulde jo være den første — så smattet han på Svarten og så ruslet de sakte hjemover igjen.

— — — —

— Du får gjøre hvad du vil for mig, far, men Ellen og jeg kjører i forden og der er det plass til dig og. Ikke drar jeg mig med hest og vogn som en lus på en tjærestikke efter landeveien. Du får ri, hvis du ikke vil kjøre med oss, men da kommer du for sent til middagen og kapteinens ender blir brent.

Munk måtte gi sig, det var ingen annen råd. Han kunde ikke fordra å dumpe i vei i den lille bilen, men han måtte innrømme at fort gikk det og sikkert kjørte Tinny.

Bilen kjørte op for døren på Holt, men der var ikke en levende sjel å se.

Omsider kom Gundersen farende.

— Jeg begriper ikke, hvor kapteinen har gjort av sig, sa hun undskyldende.

— Hvordan går det med gikten, Gundersen? spurte Munk vennlig.

— Gikten? sa Gundersen forbauset. Takk, den har jeg heldigvis sluppet unda denne høsten.

Munk så forbauset ut og Tinny lo høit.

I det samme kom kapteinen og Anne-Sofie lykkelig, bustet og rød og strålende.

— Det lukter både deilig stekte ender og forlovelsesselskap her, sa Tinny.

— Forlovelsesselskap! Munk så fra den ene til den annen.

— Jamen er du blind, far, hvis du ikke kan se at de to der har forlovet sig.

Borch og Anne-Sofie så forlegne ut.

— Tinny har rett, sa Borch omsider. Anne-Sofie og jeg har forlovet oss.

— Nei, nu har jeg aldri i livet hørt noget så rart. Kapteinen og Anne-Sofie! Munk var virkelig forbauset. Det var riktignok en overraskelse, men også en stor glede. Men med et vendte han sig mot Tinny og sa:

— Men nu sier jeg dig, vi har hatt nok av forlovelser og du våger ikke komme og fortelle mig at du er forlovet du også.

— Vær trygg du far, det er ingen som vil ha mig, svarte Tinny.

I det samme slo Gundersen dørene op til spise-stuen.

— Vær så god! Maten er på bordet, sa hun.

— Du får ta dine to døttre til bords, Munk, så tar jeg Anne-Sofie, sa kapteinen og så med et glad smil på henne.

X

Det var mai måned. Flagget var heist på Munkegården, for idag var der fest. Der skulde feires dobbeltbryllup. Jess Munk giftet bort begge sine eldste døtre. Bygden var svært optatt av den store begivenhet, for det skulde være et stort bryllup både med gjester fra bygden og langveis fra. Å jo, det var ikke så underlig om Munk slo stort på, for neimen om de der i bygden hadde tenkt sig muligheten av at de gale Munkegårdsdøtrene hadde kunnet få så bra menn. Selveste kapteinen på Holt! Ja det hender meget underlig her i verden. Og ingeniør Klem skulde både være en flink og godt situert mann, så det var ikke å undres over at Munk var fornøid.

Brudekjolene var bestilt fra Oslo. Sy-Syversen var nok ikke blitt betrodd å sy dem, nei. Blomstene til bordet var kommet i store esker, også fra Oslo, men så var jo kapteinen på Holt også bygdens rikeste mann.

Straks Martin tidlig om morgenen heiste flagget på Munkegården, så fløi det til topps utover bygden på hver eneste stang som fantes, og Lotta hadde nok å gjøre bare med å ta mot blomster som strømmet inn.

Lotta hadde vært tidlig på ferde. Selv om maten blev laget av bygdens kokkekone, så hadde hun nok å gjøre med alle de fremmede mennesker i huset.

Frokostbordet stod dekket i havestuen, for bryllupsbordet inne i spisestuen hadde småpikene selv dekket dagen i forveien og derinn fikk ingen komme før til middag.

Lotta stod og gjorde i stand frokostbrettet, for idag fikk de få frokosten sin på sengen, ikke skulde de fly og vimse frem og tilbake i huset og vise sig for all verden, de som skulde stå brud idag, slikt betydde alltid ulykke.

Idag fikk hun pynte brettet med blomster, de fikk få det slik som de vilde ha det idag, selv om det var jålete å sette blomster på et frokostbrett. Hun tok en liljekonvalbukett og stakk i Anne-Sofies serviettring, det passet jussom til henne, og Ellen fikk pinseliljer til de fine smørbrødene, egget og den gode kaffen hun hadde laget i stand. En fikk ikke knusle på noget idag, imorgen var de her ikke disse to eldste døttrene, som hadde ført så meget bråk og forandring inn over Munkegården.

Når nu det hele var vel over og alle gjestene godt og vel kommet sig avsted, så skulde hun neimen ikke være sen til å pakke ned alt dette fine sølvtoiet, som de hadde dradd frem og som stod der til utstilling og ingen verdens nytte akkurat som i en butikk. Nei, i kisten på loftet skulde

det alt ned igjen, så visste en da hvor det var og behøvde ikke gå og være redd for at noget skulde bli borte. Og stuen, ja den skulde hun lukke igjen. Det blev jo bare Munk og Tinny tilbake, for Ingeborg skulde inn til byen og studere til doktor, og hverken Munk eller Tinny var så jålete at de forlangte å være i alle disse værelsene. Værelskene skulde på igjen og gulvteppene bort, så hverken møll eller støv fikk tid å samle sig. Godt å komme i de gode gamle folder igjen, og så blev det hun, Lotta, som stelte som hun vilde og kunde slippe med alt slikt tøis som hvite duker til hverdags.

Anne-Sofie satte sig op i sengen med et rykk, da Lotta kom inn med brettet.

— Men Lotta, er du gal! Skal vi ha mat på sengen?

— Å ja, idag får dere vel ha det godt, det er ikke sikkert det blir slik senere, sa Lotta og satte brettet foran Anne-Sofie.

— Men vi da, Tinny og jeg? spurte Ingeborg. Skal ikke vi få maten vår nu?

— Nei såmen om dere skal, det er da ikke dere som skal giftes, vet jeg.

— Å gid så meget deilig! Ellen satte sig op. Og blomster, Lotta, du har da lært litt du og. Jamen er du snild idag.

— Dere to andre får se til å stå op og være tidsnok nede til frokosten, men Anne-Sofie og Ellen får holde sig her oppe på Blåsalen. Det

passer sig ikke for dere å vise dere før dere skal i kirken.

— Men du mener da ikke at vi skal sitte inne-
stengt her i hele formiddag? spurte Anne-Sofie
forferdet.

— Jomen skal dere så. Dere må vel ha så
pass meget å tenke på, så dere kan få tiden til å
gå. Jeg hadde en søsterdatter og hun var så dum
at hun endelig skulde snakke med kjæresten sin,
før hun drog til kirken, og han døde han, stakkars,
bare en måned etter bryllupet.

— Uff, det var da forferdelig, sa Ellen og lo.

— Tror du ikke han hadde dødd, selv om han
ikke hadde sett kjæresten før de skulde vies?
spurte Anne-Sofie alvorlig.

— En skal ikke friste skjebnen, sa Lotta alvor-
lig. Husker dere ikke lensmannsdatteren kanskje,
åssen det gikk der. Hun skulde være så moderne
at hun drog sammen med kjæresten til kirken og
det gikk da skitt nok med det ekteskapet. Nei,
bli her inne til tiden er der, småjenter, og hold
dere for dere sjøl den stunden dere har igjen, så
er dere ikke selv skyld i ulykka om den skulde
komme.

— Lotta, sa Tinny alvorlig, du får aldri i livet
disse to til dette, men hvis du vil gi Ingeborg og
mig også frokost på sengen, så skal vi bli her og
passe på at begge brudene ikke stikker nesen uten-
for døren.

Lotta blev stående litt, så sa hun:

— Ja det var kanskje ikke så dumt. Dermed gikk hun.

— Dette er jo det skjære vanvidd, sa Ellen. Skal vi sitte her innelukket, vi som har så meget å passe på idag. Nei såmenn om jeg gjør.

— Tenk om det er noget sant i det, da er det da umaken verdt, sa Anne-Sofie. Forresten synes jeg det er deilig å ligge lenge, jeg.

— Du får gå ned og si til Thor, du Tinny, at Lotta har stengt oss inne for at våre ekteskaper skal bli lykkelige, ellers tror han, når han kommer og ikke ser mig, at jeg har ombestemt mig.

— Ingeborg og jeg får fly op og ned og gi be-
retninger om alt som hender, sa Tinny.

— Det er kommet to store bryllupskaker fra prestegården, meldte Lotta, da hun kom inn med brettet til de andre to. Undres på jeg, hvor tidlig de har måttet være på ferde der idag.

— Kan vi ikke få et stykke hver av de kakene, Lotta, tigget Anne-Sofie.

— Jeg tror du ikke er ganske riktig, jeg. Vet du ikke at det er bruden som skal skjære det første stykket av kaken, men først efter at hun er gift.

— Hvad hender det hvis en annen gjør det? spurte Ellen, hun hadde ondt for å holde sig alvorlig.

— Da kan det hende at hun blir brud istedenfor den som skulde være det, svarte Lotta høitidelig.

— Hvis du vil skjære av min kake, Lotta, så

har du hermed lov, så skal vi se hvad Borch finner på å gjøre.

— Jeg frister aldri Vårherre, sa Lotta og forsvant ut av døren.

De andre brast i latter, inntil Ingeborg høitidelig sa:

— Hysch dere! Kanskje det også er galt å le idag.

— Jamen er det besværlig å bli gift, sa Tinny. Ikke hadde jeg trodd at det skulde så mange anstalter og dikkedarer til.

— Ja vet dere, jeg hadde mest lyst til å rømme fra det hele jeg — ja altså sammen med Thor naturligvis. Det er han og jeg som skal gifte oss og ikke alle de andre. Det er idiotisk med slikt gammeldags bryllup.

— Ja, sa Anne-Sofie, skal jeg nogensinne gifte mig om igjen, så vil jeg så sannelig ikke stenges inne den dagen også. Og så lo de alle sammen igjen.

— — —

Formiddagen gikk langsomt, ennskjønt Tinny og Ingeborg var flinke til å springe trappen op og fortelle hvad som var hendt.

Fru Meinhardt og hennes mann var kommet dagen før, og tante Augusta kom op med brudebuketten, kapteinen hadde sendt. Det var jo et lite avbrekk i ensformigheten.

Klokken tre skulde Thor Klem med sine foreldre komme og Ellen var svært nervøs, før hun hørte at han endelig var kommet. Der kunde jo

hendt så meget, både togforsinkelser og ennu verre jernbaneuhell, og slikt hendte alltid når det var mest ubeleilig.

Omsider var klokken halv fem. De to bruder var forlengst ferdig. Tante Augusta hadde festet brudesløret på dem og da de var ferdige, var de så nydelige begge to at det ikke var godt å si hvem som var den peneste. Og Jess Munk blev så rørt, da han så sine to døttre komme nedover trappen, at han måtte snu sig bort og ta lomme- tørklædet frem.

Ellen så sig om efter Thor, men fikk vite at han alt var kjørt til kirken med sine foreldre, altså var det andre enn Lotta som var overtroisk.

Jess Munk kjørte med sine to døttre i den store landauer med de to sorte hester foran og Martin på bukken. Alle de andre var kjørt foran. Direktør Meinhardts bil med direktøren, fruene og Ingeborg, og forden med Tinny ved rattet og Ove og Lotta inni. Lotta hadde protestert mot å dra fra hele huset, men småpikene hadde ikke gitt sig og så kjørte hun med. Rørt var hun og dessuten hadde bygden godt av å se at jentungene hennes hadde hjertet på rette sted allikevel, de glemte ikke gamle Lotta på deres hedersdag.

Hele kirken var full av folk. Alle var møtt frem som kunde. Munkegårdsfolket var deres egne og dessuten var det alltid noget rart som hendte, når det var noget med Munkegårdsdøttrene.

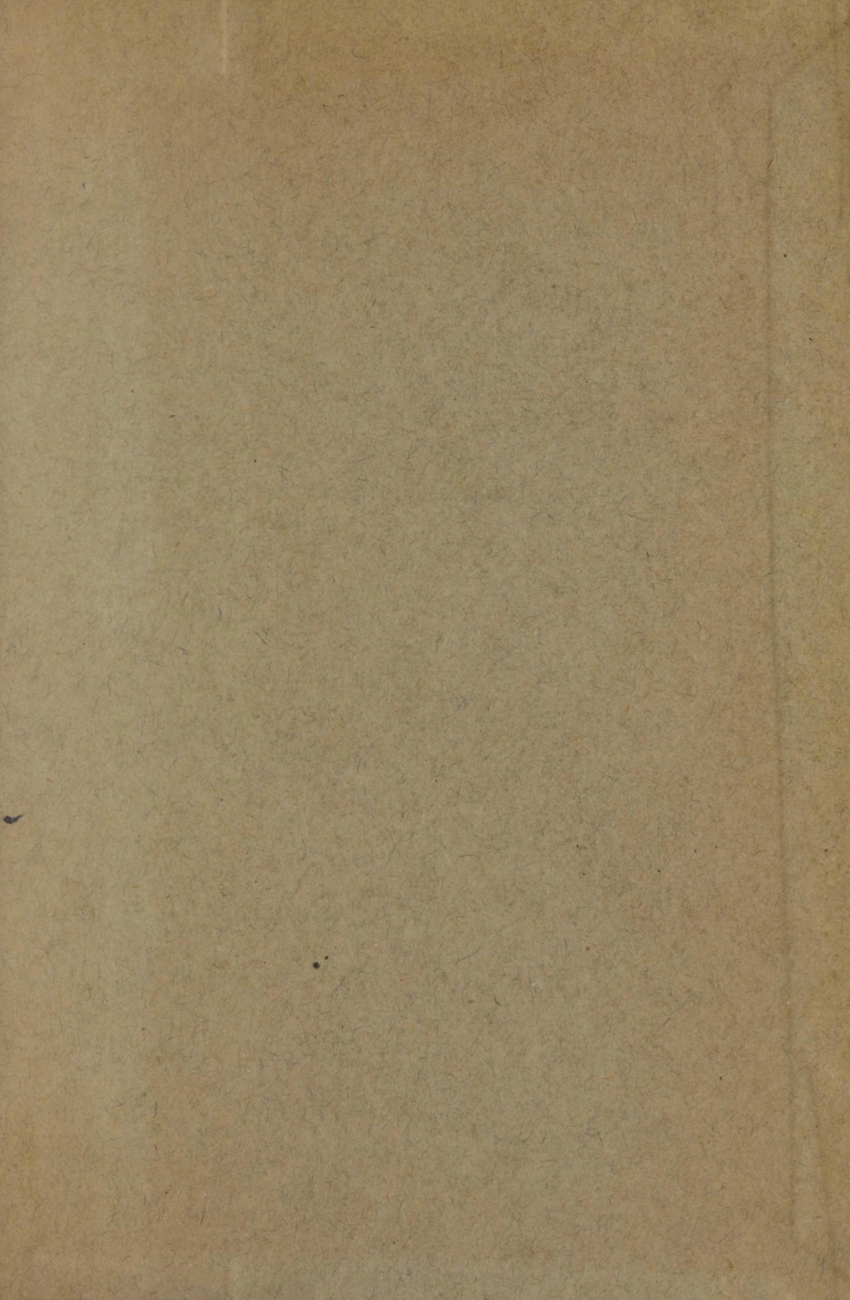
Da orglet bruste og Jess Munk kom op over kirkegulvet med Anne-Sofie under armen og direktør Meinhardt med Ellen, straktes alle hoder frem. Nu gjaldt det å bruke øinene, så en kunde fortelle alt det en hadde sett og lagt merke til.

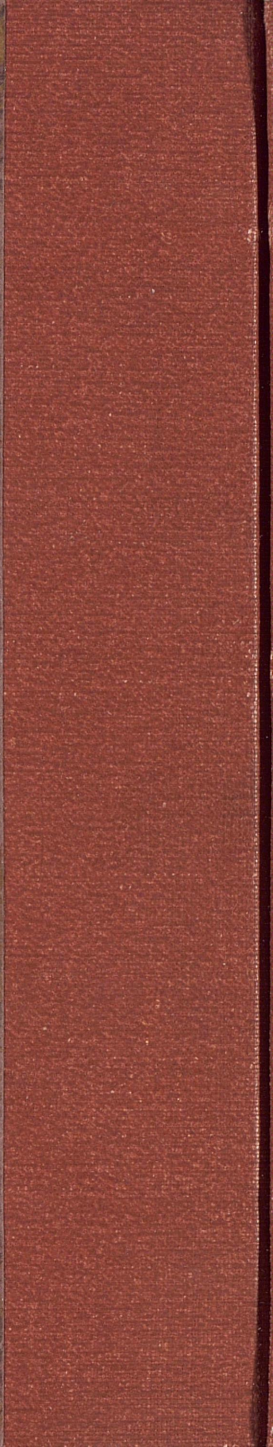
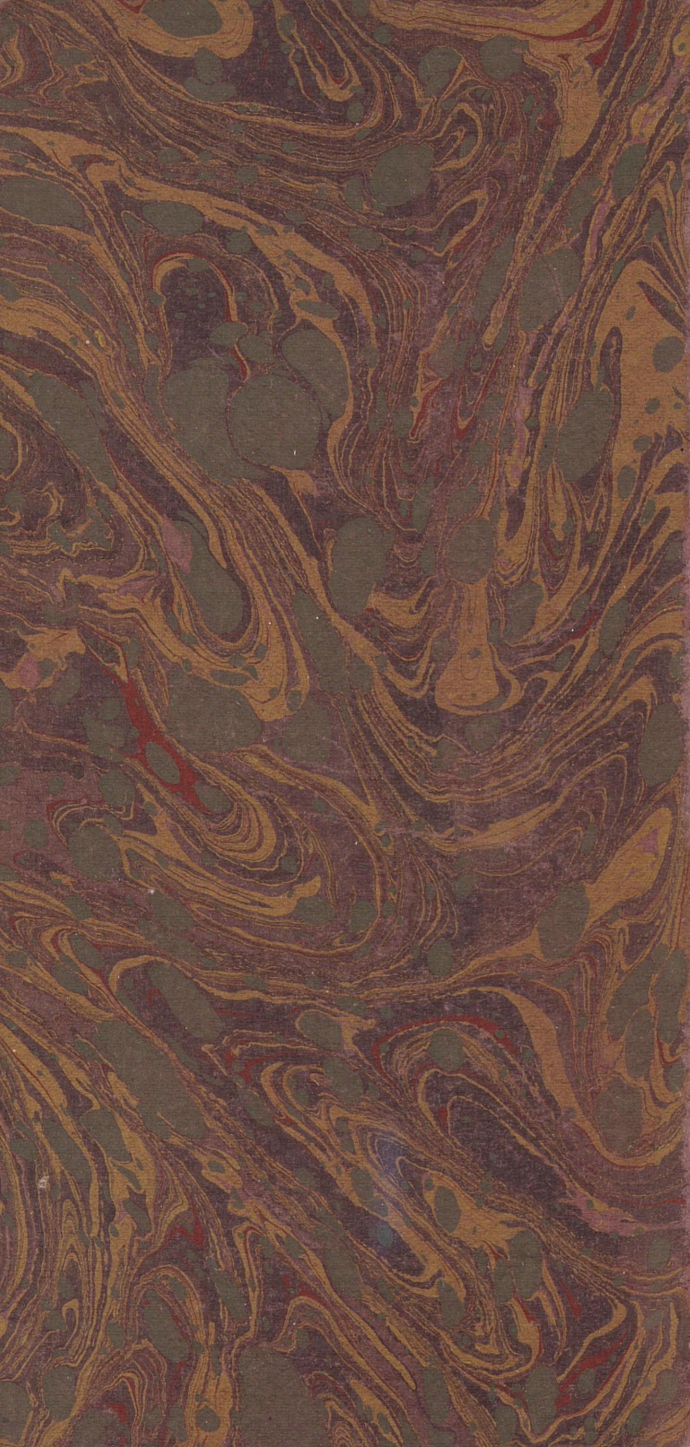
Sy-Syversen stirret med griske øine. Denne gang var det ikke noget å se, som kunde kritiseres. Hun måtte innrømme at brudekjolene var førsterangs. Selv Tinny var ordentlig og pen, og da Ove kom sammen med Lotta, så hun spent på henne. Ja den sorte kjolen kunde hun nu være trygg for, for den hadde hun selv sydd.

Og presten snakket så vakkert og prestegårdsfrøkenen sang slik at det gikk rett til hjertet, nei aldri hadde folk i bygden tenkt sig at de nogen sinne kunde bli så rørt over Munkegårdsdøttrene.

Først kom den statelige kaptein Borch med Anne-Sofie, som så ut som en hvit rose, så kom Thor Klem og Ellen. Men det første paret vant prisen, det var alle enige om. Kapteinen på Holt var en av deres egne og de skulde jo bli boende her i bygden.

Og så rullet alle vognene med brudepar og gjester tilbake til Munkegården. Men forrest av alle suste forden med Tinny ved rattet. Hun hadde det travelt, for Lotta måtte hjem, så hun kunde ta mot de fremmede gjester, og skjønt farten var ulovlig og Tinny ennu ikke fylt 18 år, var det ingen som hadde tid til å forarges over det idag.

Kath. Lit.

Munksgårds-
dotterne.

Oslo 1931.